

#GLIMT

- eller historien om, hvordan du sammen med os møder det virkelige levede liv, når du træder ind over dørtærsklen i hjemmene i Brændgårdsparken, der er et alment boligbyggeri, som det fra oven danner bogstaverne J.U.L og ligger i den vestlige del af Herning, der befinder sig midt på heden i Jylland, som er den eneste del af Danmark, der er forbundet med Europa, som er et af verdens kontinenter og hvis navn ifølge visse sprogforskere kommer af ordet Erêbu, der bærer betydningen ”solnedgang”

**Indsamlet, redigeret og sammensat af
Brian Wind-Hansen**

”GLIMT”

* pludseligt og kortvarigt lysskær

INDHOLD

I dette manuskript er der 8 forskellige ruter, i Brændgårdsparken, der hver især indeholder et særligt fortællingsforløb. Selvom mange af historierne går igen, er der ikke to forløb der er helt ens. Alle ruter har også deres egen overskrift, der indikerer et tematisk fokus.

Manuskriptet indledes med prologen og de indledende fortællinger, som alle tilskuere oplever i samlet flok. Herefter er manuskriptet inddelt i ruter fra 1 til 8, hvor alle rute udspiller sig samtidig og slutter samtidig.

Efter rute 8 finder man sidste del af forestillingen på **side 200**. Her begynder de afsluttende fortællinger og epilogen, som alle tilskuere også oplever samlet.

Efter forestillingen starter en fællesmiddag eller lignende arrangement for alle tilskuere og medvirkende, som tilskuerne selv – undervejs i forestillingen – har været med til at forberede.

PROLOG

Publikum ankommer til multihuset, hvor de bliver inddelt i 8 grupper af 5-7 personer. Hver gruppe er repræsenteret af et særligt symbol eller ord. Grupperne står placeret forskellige steder i multihusets sal.

Når publikum er fordelt i grupperne i rummet, træder de fire SKUESPILLERE ind i rummets midte, og forestillingen begynder.

SKUESPILLER

Det I nu skal opleve, er virkelige fortællinger fra Brændgårdsparken.

SKUESPILLER

Som de er blevet fortalt til os.

SKUESPILLER

Det er glimt af liv.

SKUESPILLER

Glimt af mennesker.

DEN FØRSTE

SKUESPILLER

Jeg bliver 94 år gammel d. 23. september.

Jeg har 6 børn, 12 børnebørn, 16 oldebørn og 15 tipper.

Vi holdt min 90års fødselsdag her i multihuset. Og jeg har sat mig for, at her skal jeg også holde min 100års fødselsdag.

Jeg flyttede ind i nr. 9 i 1969, som den allerførste i Brændgårdsparken.

Dengang var der mudder over det hele. Det var jo slet ikke færdigt. Det så forfærdeligt ud. Men nu er det blevet meget bedre.

Jeg var blevet skilt fra min mand og flyttede ind i en femværelses med seks børn. Der var gang i den. I starten blev lejligheden kaldt Fredericias Banegård. Venner til seks, det er mange.

Da der skulle renoveres, skulle hele lejligheden pakkes ned, og jeg skulle genhuses i nummer 45.

Flyttefolkene sagde: ”Så meget kan man sgu da ikke have i så bitte en lejlighed.”

”Er I rigtig kloge, der ligger 40 år i den lejlighed!”

Jeg fik tilbudt at blive boende i nr. 45 efter renovationen, men nej, jeg skulle tilbage til nr. 9.

Jeg bor stadig i nummer 9.

Jeg skal bæres herfra.

DE HVIDE OG DE MØRKE

SKUESPILLER

Der bor 324 familier her i Brændgårdsparken. Her er en del blandet nationaliteter.

Da vi begyndte at få alle de her fremmede herop, da talte vi om, at det var sgu dejligt, hvis de hvide kunne være ligesom dem. De mørke var der sgu aldrig problemer med.

RENOVATIONEN

SKUESPILLER

Jeg mødte min mand i Søndervig. Det var på en sommerferie, da jeg var 16 år. Det var en rigtig sommerforelskelse. Han døde for 14 år siden, og jeg har boet alene lige siden.

Jeg fik tilbudt en lejlighed efter renovationen af området, og de var blevet vildt lækre. Dengang det blev bygget var det jo bare skidesmart. Virkelig flot. Og det havde fået røde mursten i stedet for gule. Det er blevet så lækkert, og der er altid nogen der går og rydder op. Her er skide pænt. Og jeg har altan over mod købmanden. Det er ligesom at bo i en park. Der er grønne træer over det hele. Og det er fedt at komme hjem, og der lugter af indisk mad over det hele.

Det er dejligt, at her er så mange forskellige mennesker.

TRYGHED

SKUESPILLER

Jeg var en lille pige da borgerkrigen kom. Min familie rejste til Kenya. Der var vi i 9 år. Og så kom jeg til Norge som 17årig og gravid, men jeg fik ikke lov til at blive. Jeg kom til Danmark i 2001 og fik ophold.

Nu har jeg boet i Brændgårdsparken i 5 år. Når man bor i et fremmede land, er det godt at have nogen man kender. Vi har et fællesskab her.

Vi har hinanden Det er dejligt med den tryghed.

AFRODITE

SKUESPILLER

Jeg bor i J´et. Midt i J´et, og jeg har snart boet her i 30 år.

Jeg bor sammen med min kat. Den hedder Afrodite, men den bliver kaldt Lillemis. Den er fem år. Og hvis jeg siger en lyd, så kommer hun med det samme. Og siger jeg en anden lyd, så reagerer hun også og går ud i køkkenet og spiser, for hun ved, at det er det jeg mener. Eller hvis hun kommer og beder om rejer; så ved jeg også at det er det hun vil.

Vi må jo godt have dyr her. Enten en kat eller en hund. Vi må ikke have én af hver. Vi må ikke have to dyr. Og så hedder det sådan; at hvis jeg vil gå en tur med min kat, så hedder det; i en snor. Og det forstår jeg godt. Der er ikke noget der må gå løst her. Og hvis du går en tur rundt i Brændgårdsparken; du ser ingen - på plat jysk – lort der ligger.

Men hvis det var sådan, at jeg boede i mit eget, så ville jeg have begge dele. Både hund og kat. Jeg er til begge dele.

HUNDELORTENE

SKUESPILLER

Vi er nogen her, der godt kan finde på at samle hundelort op for andre, når der er nogen der ikke samler op efter sig.

Det kaster jo dårligt lys på alle hundeejere, når der ligger lort.

BRÆNDGÅRDEN

SKUESPILLER

Når du ser Brændgårdsparkens bygninger oppe fra luften, så staver de J – U – L; jul.

Jeg bor i L´et. Jeg har kun boet her i et år.

Men jeg er faktisk opvokset på Carl Niensens Vej, som ligger lige her over bag ved. Dengang var alt det her jo her ikke. Overhovedet ikke. Der var kun marker. Kornmarker. Og der gik dyr på markerne.

Og jeg tror - der hvor biblioteket engang lå – der lå Brændgården. Det er jo familien Brændgård, der har solgt alt det her fra. Området er opkaldt efter dem. Brændgården var langt ude på landet. De havde fem børn, og jeg gik i klasse med en af deres piger. Jeg kan huske en tidlig morgen, hvor jeg havde sovet hos hende.

Solen var ved at stå op, og vi gik udenfor, og vi så deres små lam. Det var helt vildt, for en almindelig bybo som mig. Det var før jeg var fyldt 10.

Det er lidt sjovt at tænke på... at jeg jo har leget på de marker her. Og nu er jeg endt her igen.

RUTERNE BEGYNDER

SKUESPILLERNE forlader multihuset og går videre til deres næste scene

Alle grupperne tager af sted ud på deres ruter., anført af deres guide, som holder et skilt med gruppens tal eller symbol eller overskrift.

Guiden følger gruppen under hele forestillingen.

1. RUTE

OVERSKRIFT

”LIMNING”

* sted hvor en bog, et møbel el. lign. er limet sammen

1. FORMANDEN

FORMANDEN

Vi har fællesspisning 8 gange om året. I dag skal vi have pasta og kødsovs.

Man kan også komme ude fra og spise med, hvis man er ifølge med nogle fra området. Der kommer altid flest i november måned, når der er julefrokost. Så bliver der fyldt helt op. Så kommer der 80.

Det startede med, at ham der var formand i vores afdelingsbestyrelse var flyttet og havde købt hus, og så kom den samlede bestyrelse til mig og spurgte, om jeg ikke ville stille op. Det var op til at den store renovation skulle gå i gang, og de ville gerne have en formand der vidste lidt om sådan noget. Så blev jeg formand.

2. BEBOER-DEMOKRATIET

FORMANDEN

Vi har jo et beboer-demokrati. Hver lejlighed har 2 stemmer. Så har både manden og konen jo en stemme. Så de er nødt til at tale om tingene. Hvis én vil have et nyt køleskab, imens den anden IKKE vil have et nyt køleskab, så kan hverken kvinden eller manden bare få ret.

Ifølge loven kan beboerne også spørge ind til og stemme om hver enkel ting i regnskabet. På nær det som er lovgivne renter og sådan noget. Beboerne har faktisk mere indflydelse end de er klar over, men de bruger det ikke. Der er nogle stykker der aktive, men det er et meget lille mindretal.

Men så blev jeg jo for 4-5 år siden væltet som formand. Der var et forslag om, at man skulle have lov til at have hund. Det var jeg imod, for jeg synes sådan set det var synd for hundene, hvis de skulle bo her på 1. 2. og 3. sal. og ikke kunne komme ud og røre sig. Men det blev så vedtaget med 52 stemmer mod 50. Havde der bare været én lejlighed mere der var imod, så...

Men så var der én der stillede op. Han så der var en chance. Jeg fik 30 stemmer, og han fik 52. Der var jeg noget chokeret. Han begrundede ikke hvorfor han stillede op. Han synes bare der skulle være et valg. Det var imens vi var i gang med renoeringen. Jeg var meget skuffet. Det var jeg...

3. MØDET

FORMANDEN

Jeg var 23 da jeg blev gift, og hun var 22, og vi er gift stadigvæk.

Vi mødte hinanden i Ringkøbing. Jeg fandt en annonce i avisen, at jeg kunne få et værelse på nygade 22 i Ringkøbing. Der stod Grand Hotel: det var da mærkeligt. Hotel? Det var fordi de om vinteren lejede et eller to værelser ud på rejsegangen, for at få varme i. Der var jo ikke så mange overnattende gæster. Så det endte med at jeg tog det værelse, og det var jo møbleret og sådan noget. Men så så jeg, at der var et ledigt værelse oven over, hvor de unge piger også havde værelse, og det var 50 kroner billigere, og ja, der var jo både en seng og et skab. Man kunne også spise på hotellet, og der arbejdede min kone i køkkenet. Det var der jeg lærte hende at kende.

Jeg var kørt ud til noget familie, en kusine, for at se om de var hjemme, men det var de ikke. Så kørte jeg hjem igen og kørte om og stillede min cykel ind. Og da jeg når om til hoveddøren, da kommer hun løbende ned ad trappen og var ved at knappe sin regnfrakke, for det var sådan lidt tåget vejr. Så spurgte jeg, hvad hun skulle. Hun sagde, at hun skulle i biografen der lå lige over for, men jeg sagde, nej, den var jeg inde og se i går, den er intet værd.

”Kan du ikke gøre mig en tjeneste?” spurgte jeg så.

”Jo, hvad er det?”

”Jeg har hørt om sådan et værtshus der hedder Sorte Lui, men jeg kan godt nok ikke finde det. Det skulle ligge omme ved siden ad Morten P, men jeg har været deromme, og jeg kunne ikke finde det.”

Jo, men det kunne hun godt. Vi kom på Sorte Lui, og det var der vi begyndte at komme sammen.

Vi har snart været gift i 50 år. Guldbryllup. Om 2 år. Men det tror jeg ikke vi kommer til at opfylde. På grund af sygdom.

4. CAMPINGVOGNEN

Jeg bor i L´et.

Og jeg ved, der bor en mand i området som har en campingvogn stående her, men reglerne lyder, at man kun må have vognen stående det samme sted i 14 dage i træk.

Derfor går ham her manden ned - hver gang der næsten er gået 14 dage - og kører den hen til et nyt sted i området, så den teknisk set ikke står det samme sted.

5. HUNDENE

Jeg har boet her i 31 år.

For nyligt, da jeg var ude og lufte min hund, løb en femårig dreng hen over omfavne hunden uden at have fået lov. Det forskrækkede både mig og hunden. Og tænk, hvis det havde været en aggressiv hund. Det kunne have været gået galt.

Hunde betyder meget i området. Vi er flere der samles om hundene, og som også ønsker at få vores eget område; en hundegård, hvor vi kan lufte hundene sammen, men det er ikke blevet vedtaget.

Der er også en del forbudte hunderacer i parken, som ikke engang må komme på besøg. Over tredive forskellige racer. Vi har også haft afstemning om at gøre den liste kortere. Det blev heller ikke vedtaget, men det var tæt på. Hvis bare der havde været en hundejner-familie mere eller to til afstemningen, så havde resultatet måske været anderledes. Hver lejlighed har jo to stemmer.

6. LANDSBYEN

Mit barnebarn kommer ofte og besøger mig. Jeg har sagt til ham, at hver lejlighed er et sæt øjne, der ser alt hvad han laver, når han løber og leger i området.

Der skal jo en landsby til at opdrage børn, og Brændgårdsparken er på mange måder ligesom en landsby.

7. TAXACHAUFFØREN

Jeg er 54 år, og jeg har kørt taxa i Herning i 32 år. Min far var taxachauffør i 50 år. Og dengang jeg startede med at køre taxa, da sagde min far til mig:

”Hvis du betragter alle de andre som nogle idioter, så kan det ikke gå galt for dig.”

Jeg tror, det er 25 år siden. Der var en taxachauffør der blevet stukket ihjel i Esbjerg. Det blev der snakket meget om. Så kom der en ung mand, på Herning Banegård, som hopper ind på mit bagsæde. Det er unormalt at en ung mand hopper ind på bagsædet. Særligt de helt unge hopper altid ind på forsædet. Det er kun nogle ældre der sætter sig ind på bagsædet. Men det gjorde han. Og jeg tænkte, der er et eller andet galt. Men der hvor jeg blev rigtig opmærksom, var fordi han sætter sig midt i. Inde i midten. Han skulle til Gjellerup, og da vi kommer ud forbi Herning Centeret, så bruger jeg jo mit bakspejl, og så ser jeg, at han sidder med en kniv. Sådan op i øjenhøjde. Sådan en savtakked kniv som han renser negle med. Så får vi øjenkontakt, og så spørger han, om jeg vidste, hvad man kunne bruge sådan en til?

”Den kan du bruge til at skære franskbrød med.”

Et eller andet skulle man jo svare, og så siger han: ”Ja, og så kan jeg skære i din hals.”

Hvordan jeg kom derud, til Gjellerup, det husker jeg egentlig ikke. Jeg lukker ned. Går i sort. Men da vi holder derude på adressen, så smider han kniven og nogle penge og slutter af med at sige:

”Kan du have en god aften.”

Jeg tænkte: ”Sådan en idiot. Du skulle have haft nogle tæsk.”

Lang tid bagefter samlede jeg ikke mænd op om natten. Jeg samlede kun pigerne op.

8. DATTEREN

Jeg er 27 år, og jeg bor sammen med min mand og to børn. Vi har boet her i 2 år.

Jeg er oprindeligt fra Nordjylland. Oppe omkring Blokhus og Faarup Sommerland. Hvor jeg har boet i plejefamilie lige siden jeg blev født, fordi mine forældre var ude i noget stofmisbrug. Mine to ældre søskende var også i plejefamilien. Vi havde alle tre samme mor.

Min biologiske far døde da jeg var helt lille, så ham har jeg faktisk aldrig kendt. Det var et biluheld, men der var lidt uvished om det var med vilje eller ej.

Min mor kom på besøg nogle gange hos plejefamilien. Hun var sindssyg god til at lege. Og når hun kom, blev vi altid forkælet helt vildt, og så måtte vi købe alt det slik vi ville have, og så gik vi tilbage og byggede huler. Hun var altid meget fin. Det tænker man ikke om sådan en der har et misbrug, men hun havde altid stiletter på, også når hun gik rundt inde i de buske, hvor vi lavede huler. Det var så sjovt.

Jeg kaldte dem mor 1 og mor 2, og så havde jeg to mødre. Sådan var det bare. Jeg tror, når min biologiske mor var der, så var hun mor 1, og så var den anden mor 2.

Vi havde en aftale om, at hun skulle komme hver onsdag på besøg. Onsdag var sådan hellig. Der havde jeg ikke legekammerater på besøg. Men det var sjældent hun rent faktisk dukkede op. Så der sad vi tit, mig og min søster, og ventede på, at hun skulle komme, men så nåede hun ikke lige bussen, og så var der det ene og det andet.

Men når hun så endelig kom...

9. AFBRYDERNE

En ting i mit hjem der betyder noget særligt for mig?

Jeg tænker på to fatninger, med små afbrydere af porcelæn monteret direkte på fatningen.

Jeg nyder det lille sprøde klik, når jeg drejer afbryderen.

Jeg har fået dem af min far. Han har dem fra sin far.

10. SERVERINGSBAKKEN

En ting i mit hjem der betyder noget særligt for mig?

En serveringsbakke som mit barnebarn har lavet til mig da hun var 12 år.

Hun døde sidste år. Kun 16 år gammel.

11. SENGEN

En ting i mit hjem der betyder noget særligt for mig?

Vi har en seng, som vores to børn har hoppet i stykker.

12. BILLEDERNE

En ting i mit hjem der betyder noget særligt for mig?

Vi har fået taget mange gode billeder af vores børn. Det betyder meget for mig, at have billederne på væggen.

13. TØRRESTATIVERNE

FORMANDEN

Jeg kan huske et år, der var en beboer, hun ville have sat tørrestativer op. Sådan nogle tørrepladser. Her udenfor.

Jeg tror, jeg havde 30 ulemper og nogle få goder. Jeg kunne da godt se det var dejligt for sådan noget sengetøj, men hvordan skulle det styres? Hvor mange tørrepladser skal der være? Hvordan kan vi garantere, at vedkommendes vasketøj bliver tørt i tid til den næste? Hvad med tyveri? Og hvem vil se på sådan noget fra sine vinduer?

Jeg var ikke imod det, jeg ville bare have nogle svar på spørgsmålene. Der gik mange rygter om at jeg var imod tørrepladser, men det var jeg aldrig, Jeg ville da bare vide, hvordan det skulle styres? For hvis der blev ballade, eller der blev stjålet, så var det jo afdelingsbestyrelsen der hang på den.

Men en god formand må jo også kunne tage upopulære beslutninger, og der må være regler, der må være en mening med tingene. Ellers går det hele jo bare op i limningen.

14. STILHEDEN

FORMANDEN

Min kone har fået konstateret Alzheimers. Det er en træls sygdom.

Det kan de ikke gøre noget ved. De kan give noget medicin, der måske kan forsinke det lidt.

Min kone har aldrig været den der har snakket meget, men nu siger hun bum ingenting. Nul. Vi kan gå en hel dag, og spørger jeg hende om noget så siger hun ja eller nej. Vi er nogle pårørende der mødes, og de siger alle sammen, at de demente simpelthen er så aggressive, men hun er ikke aggressiv. Hun er stille. Siger ingenting. Når folk får demens, afspejler det hvordan de har været, før de fik demens. Så kan jeg bedre forstå min kone ingenting siger, for hun har aldrig sådan selv blandet sig og sagt så meget. Men hun har ændret sig. Hun er blevet meget mere stille. Hun sover meget. Ingen initiativ. Man skal sige alt til hende. Hun forsvinder ind i sig selv. Men når hun ser børnebørnene, de små, så lever hun op. Men hun kan kun klare en time til to.

Sådan en dag som i dag, sover hun til elleve - halv elleve, og så kommer hun i bad og tøjet. Og så spiser hun lidt, og så ligger hun på sofaen og sover lidt.

Og det at få hjælp. Så længe der er en rask mand, så kan du ikke få hjælp til rengøring. Du kan få til personlig pleje, men hun kan jo selv tage tøj på og gå i bad og sådan noget. Rengøring og alt muligt andet – nul – det kan din mand bare gøre.

Nogle gange kunne det være rart med lidt hjælp.

15. LIMNINGEN

FORMANDEN

Nogle siger, kan du ikke få hende på aflastning, så du får nogle timer selv også, men jeg har sgu timer nok for mig selv. Det er meget ensomt indimellem. Der kører alt for mange tanker op i ens hoved.

Jeg ved godt, det er vanskeligt hvordan folk de skal tolke det, men jeg har savnet utrolig meget at der var nogen der spurgte mig:

”Hvordan har du det?”

I stedet for at spørge, hvordan har min kone det? Hun har det sgu godt, som hun har det. Men jeg ved godt det er vanskeligt. Hvad skal man sige til de pårørende? Der er kun en af mine svigersønner der for et år siden spurgte, hvordan jeg havde det. Og når min bror og svoger ringer, de spørger heller aldrig om noget. De spørger ikke ind.

Men vi får dagene til at hænge sammen. Det skal det jo. Hænge sammen.

Der gik over 40 år inden min kone indrømmede, at hun havde set mig komme den dag vi mødte hinanden, og at det var derfor hun var løbet ned ad trappen på det tidspunkt hun gjorde.

Hun havde set mig.

16. HJÆLPSOMHED

Et ægtepar på 1. salen i min opgang tilbød at køre for mig, da min bil var skrottet.

Den hjælpsomhed har jeg aldrig oplevet før.

Sådan er der her i Brændgårdsparken.

17. INDSAMLINGEN

Efter vores bryllupsdag havde alle i opgangen samlet et symbolsk beløb ind og lagt det i postkassen sammen med en lykønskning.

18. FAMILIE

Jeg kommer fra Mogadishu i Somalia.

Jeg fik engang et helt smykke sæt af min mand, da vi blev gift i Mogadishu i 1988.

Vi holder bryllup på en anden måde end i Danmark. Det varer 7 dage. Vi spiser mange forskellige retter. Og mandens familie betaler penge til pigens familie; en medgift. Det betyder meget når piger bliver gift. Det er en stor begivenhed.

I Somalia lever man enten som høj status eller lav status. Vi havde høj status. Vi var velhavende. Vi havde tjenestefolk. Og så kom borgerkrigen. Min familie blev spredt ud i hele Europa, og pludselig sad jeg i et rækkehus i Tarm. Og der var kulde og sne. Det var det værste.

Vi kom til Brændgårdsparken i 2013. Og vi kommer i en forening for muslimer her i Herning. Det havde de ikke i Tarm. Vi mødes hver lørdag.

Vi er tre veninder, der kender hinanden, som bor her i Brændgårdsparken. Vi er meget tætte. Vi laver mange ting sammen.

Jeg følte mig meget ensom da jeg kom til Danmark, men det gør jeg ikke mere. Jeg har ny familie her.

19. DATTEREN FORTSAT

Jeg kaldte dem mor 1 og mor 2, og så havde jeg to mødre. Sådan var det bare.

Min biologiske mor døde af en overdosis. Jeg var cirka 10 eller 11 år. Jeg havde altid så svært ved at falde i søvn om aftenen, og så lå jeg tit inde på mit værelse og snakkede med mine bamser. Jeg kan godt huske den aften min plejefamilie fik besøg af politiet. Jeg vidste med det samme, at det var noget med min mor. Vi havde sådan en lang gang. Så jeg stillede mig hen til døren og lyttede, og så kunne jeg godt høre, at det var det, som var sket. Så løb jeg tilbage ind i min seng og græd helt vildt og var super ked af det. Men min plejemor havde heldigvis opdaget, at jeg havde lyttet, og hun kom ned til mig.

Det var næsten som om, at jeg havde en følelse af, at jeg havde forventet det skulle ske. At hun ville dø.

For mine plejeforældre, var min biologiske mor en slags datter for dem. De hjalp hende rigtig meget og havde en rigtig god relation til hende.

Det var også dem, der skulle identificere hende, da hun blev fundet. Hun havde lagt i et par dage og så ikke særlig ... menneskelig ud.

Det blev min plejefar helt syg af, og han begyndte at drikke. Og så endte det bare med, at han ikke kunne holde til det længere. Han tog sit eget liv. Det er femten år siden i går.

Det var cirka et år efter min biologiske mor døde. Og ikke lang tid efter døde en anden bror jeg havde, også af en overdosis. Og jeg kan huske, at jeg tænkte; hvem bliver den næste? De faldt som fluer.

Jeg blev gift i sommers, og bare det med, at min plejefar ikke var med til det. At han ikke har set sine børnebørn eller mødt min mand.

Heldigvis har jeg også min mor, som bor tæt på, og hun er en stor del af vores liv. Og børnenes.

Det er vel også bare med at være taknemmelig for det man har.

20. TAXACHAUFFØREN FORTSAT

”Hvis du betragter alle de andre som nogle idioter, så kan det ikke gå galt for dig.”

Jeg kan huske, jeg var hjemme en eftermiddag hvor viceværten skulle komme og lave noget. Og så kunne vi bare høre en kvinde skribe. Jeg sagde til viceværten, det har nok stået på et kvarter, det kan ikke blive ved. Nu ringer vi til politiet. Men de havde så ikke lige tid til at komme. Så sagde jeg, prøv lige at hør her, jeg er fandeme bange for at han slår hende ihjel, jo. Og så kom der jo så et ordentligt hvin der, og så siger ham betjenten: ”Var det det jeg kunne høre i telefonen?”

så sagde jeg: ”Ja, det er det.”

Og så sagde han: ”Der er en patruljevogn på vej”

Der gik to minutter, og så kom de. Og så kommer ham der ffolset ned og hilser pænt på. Så sagde jeg: ”Er det dig der banker konen?”

Så sagde han: ”Nej, det kunne han aldrig finde på.”

Så sagde jeg: ”Jeg tror fandeme du er en løgnhals, du er.”

Og så gik han. Så gik der noget tid, og så var der ballade igen, og så fik de ham. Man skal sgu ikke rende og slå på hinanden. Sådan er det.

Ellers er der sgu meget roligt.

Jeg har boet her siden 1. april 2016. Og nu har jeg så mødt Tina. Hun kommer fra Viborg. Vi bor sammen nu.

Men vi er blevet taget godt imod her. Det er også fordi vi selv er åbne. Hvis du bare lukker alle døre og vinduer, så får du jo ingen kontakt. Du er nødt til at have et åbent sind. Og det er dejligt, at der er nogle arrangementer her. Det er jo også med til at skabe lidt sammenhold. Men jeg synes, det er lidt synd, at vi ikke laver mere med dem med anden etnisk baggrund end dansk. Man kunne for eksempel skiftes til at stå for fællesspisning, og servere sin mad for hinanden. Så kunne man måske også bedre forstå hinanden og hinandens kulturer.

Det kan godt være at alle andre er nogle idioter ude i trafikken, men når vi alle kommer ud af tøjet, så er vi sgu alle ens.

1. GRUPPE RUTE AFSLUTTES

1. GRUPPE ankommer til multihusets sal, hvor de bringer dugene ind i salen til fællesspisning.

Her samles alle grupperne, og snart oplever de alle de afsluttende fortællinger i fællesskab.

Sidste del starter på side 200.

2. RUTE

OVERSKRIFT

"MENNESKE"

* Højtudviklet, socialt og kulturskabende væsen som biologisk henregnes til pattedyrene

1. KILDEN

TAXACHAUFFØREN

Jeg er 54 år, og jeg har kørt taxa i Herning i 32 år. Min far var taxachauffør i 50 år. Og dengang jeg startede med at køre taxa, da sagde min far til mig:

”Hvis du betragter alle de andre som nogle idioter, så kan det ikke gå galt for dig.”

Der var en gammel dame, på torvet, hun går ind i den forreste bil, men kommer ud igen. Så sætter hun sig ind i nummer 2 og kommer ud igen. Og jeg tænkte, det var sgu da underligt. Så kommer hun ind til mig, og så siger hun så; hun skulle til Ry, om jeg kunne klare det. Så sagde jeg, det kunne jeg da nemt. Og så kommer vi til Ry, og så siger hun så; vi skal have fundet en kilde. En kilde? Okay? Hvor er det så? Men det vidste hun ikke. Det er jo en udfordring. Så ind på tanken og snakke med dem og fortælle, at man skal finde en kilde.

”Nåh, men den der kilde så mange kommer til, den ligger lige hernede i skoven, ned til rastepladsen, og så bare gå halvanden hundrede meter oppe, der er den.”

Jamen, så kørte vi derhen, og vi kom hen til rastepladsen, og så tænkte jeg, ja, jeg kunne da ligeså godt gå med derop, nu jeg havde siddet i bilen så længe. Så går vi derhen, og så trækker hun en vinflaske op af sin taske og fylder den med vand fra kilden. Og så siger jeg: ”Undskyld, jeg spørger, men hvorfor gør du det?”

”Jamen, vandet kan gøre at man føler sig yngre.”

Og så farede det ud af mig: ”Hvorfor tager du så ikke et bad?”

Og så kørte hun med tilbage, og da vi kom tilbage, så fik jeg det turen nu kostede, og så siger hun:

”Vil du ikke med ind og have en kop kaffe?”

”Jo tak, det vil jeg da gerne”

Hende kørte jeg meget med efter det - hun ringede når hun skulle nogle steder - indtil hun døde.

Jeg havde også engang fået et ungt par der skulle til Ikast fra Herning. De var i godt humør. Så kunne jeg godt se... hvad fanden, hvor blev hun af? Så kunne jeg høre nogle smaskelyde, og så tænder man lyset.

”Sig mig engang, er I ved at kaste op eller hvad?”

Der var bare helt stille, og så satte hun sig op, og så kunne jeg høre lynlåsen blive lukket igen.

2. OVERFALDET

TAXACHAUFFØREN

Der var også én der skulle pille ved knapperne i bilen og skruede op for musikken. Så siger jeg til ham stille og roligt, om han ikke nok vil lade være: ”Jeg kommer jo heller ikke til din arbejdsplads og piller ved dine ting.”

Men han skulle jo betale for det, og så gjorde han hvad han ville. Så sagde jeg, det skal du jo så ikke; nu holder det! Og det var faktisk det eneste der blev talt, og så fik jeg en knytnæve lige i masken. Mens jeg kører. Han var ikke fuld. Så gjorde jeg som jeg havde fået at vide, jeg skulle gøre; nøglen ud af låsen om og have fat i ham og så ned i grøften med ham. Det var efterår og godt vådt dernede.

3. TAXACHAUFFØREN

TAXACHAUFFØREN

Jeg tror, det er 25 år siden. Der var en taxachauffør der blevet stukket ihjel i Esbjerg. Det blev der snakket meget om. Så kom der en ung mand, på Herning Banegård, som hopper ind på mit bagsæde. Det er unormalt at en ung mand hopper ind på bagsædet. Særligt de helt unge hopper altid ind på forsædet. Det er kun nogle ældre der sætter sig ind på bagsædet. Men det gjorde han. Og jeg tænkte, der er et eller andet galt. Men der hvor jeg blev rigtig opmærksom, var fordi han sætter sig midt i. Inde i midten. Han skulle til Gjellerup, og da vi kommer ud forbi Herning Centeret, så bruger jeg jo mit bakspejl, og så ser jeg, at han sidder med en kniv. Sådan op i øjenhøjde. Sådan en savtakket kniv som han renser negle med. Så får vi øjenkontakt, og så spørger han, om jeg vidste, hvad man kunne bruge sådan en til?

”Den kan du bruge til at skære franskbrød med.”

Et eller andet skulle man jo svare, og så siger han: ”Ja, og så kan jeg skære i din hals.”

Hvordan jeg kom derud, til Gjellerup, det husker jeg egentlig ikke. Jeg lukker ned. Går i sort. Men da vi holder derude på adressen, så smider han kniven og nogle penge og slutter af med at sige: ”Kan du have en god aften.”

Jeg tænkte: ”Sådan en idiot. Du skulle have haft nogle tæsk.”

Lang tid bagefter samlede jeg ikke mænd op om natten. Jeg samlede kun pigerne op.

”Hvis du betragter alle de andre som nogle idioter, så kan det ikke gå galt for dig.”

4. EN BLANDET POSE

Her er en del blandet nationaliteter. Det startede med tyrkere, så havde vi en hel del vietnameser og så nu er der jo somaliere, men altså de er stille og rolige og laver aldrig ballade.

Vi har også nogle i vores opgang; de er så søde og rare. Og der kommer flere og flere af de mørke til beboermøder, og som deltager i de ting der foregår. Det kneb det med i begyndelsen.

Man kan se det på legepladsen. Alle lejer jo sammen, uanset hvad hudfarve de har. Hvis voksne også bare kunne være sådan.

5. FRU GLAD

Der er en vi kalder Fru Glad. Hun er vidst fra Syrien, og vi kan ikke udtale hendes navn, men hun ser altid så glad ud, så derfor kalder vi hende det.

Når vi siger Fru Glad, så ved alle hvem det er.

6. PTSD

Der bor en her i området, som næsten er blevet smidt ud for at synge.

Han er syrer, og han har vidst noget post traumatisk stres, så han afreagerer ved at synge.

Han er god til det, og han har også en tromme han spiller på, men naboerne blev træt af det, for det var lidt højt.

Men nu får han lov at spille i fælleshuset.

7. FORMANDEN

Vi mødte hinanden i Ringkøbing. Jeg fandt en annonce i avisen, at jeg kunne få et værelse på nygade 22 i Ringkøbing. Der stod Grand Hotel: det var da mærkeligt. Hotel? Det var fordi de om vinteren lejede et eller to værelser ud på rejsegangen, for at få varme i. Der var jo ikke så mange overnattende gæster. Så det endte med at jeg tog det værelse, og det var jo møbleret og sådan noget. Men så så jeg, at der var et ledigt værelse oven over, hvor de unge piger også havde værelse, og det var 50 kroner billigere, og ja, der var jo både en seng og et skab. Man kunne også spise på hotellet, og der arbejdede min kone i køkkenet. Det var der jeg lærte hende at kende.

En dag kommer hun løbende ned ad trappen og var ved at knappe sin regnfrakke, for det var sådan lidt tåget vejr. Så spurgte jeg, hvad hun skulle. Hun sagde, at hun skulle i biografen der lå lige over for, men jeg sagde, nej, den var jeg inde og se i går, den er intet værd.

”Kan du ikke gøre mig en tjeneste?” spurgte jeg så.

”Jo, hvad er det?”

”Jeg har hørt om sådan et værtshus der hedder Sorte Lui, men jeg kan godt nok ikke finde det. Det skulle ligge omme ved siden ad Morten P, men jeg har været deromme, og jeg kunne ikke finde det.”

Jo, men det kunne hun godt. Vi kom på Sorte Lui, og det var der vi begyndte at komme sammen.

Der gik over 40 år inden hun indrømmede, at hun havde set mig komme, og at det var derfor hun var løbet ned på det tidspunkt.

Vi har snart været gift i 50 år. Guldbryllup. Om 2 år. Men det tror jeg ikke vi kommer til at opfylde. På grund af sygdom. Min kone har fået konstateret Alzheimers. Det er en træls sygdom.

8. DATTEREN

Jeg er 27 år, og jeg bor sammen med min mand og to børn. Vi har boet her i 2 år.

Jeg er oprindeligt fra Nordjylland. Oppe omkring Blokhus og Faarup Sommerland. Hvor jeg har boet i plejefamilie lige siden jeg blev født, fordi mine forældre var ude i noget stofmisbrug. Mine to ældre søskende var også i plejefamilien. Vi havde alle tre samme mor.

Min biologiske far døde da jeg var helt lille, så ham har jeg faktisk aldrig kendt. Det var et biluheld, men der var lidt uvished om det var med vilje eller ej.

Min mor kom på besøg nogle gange hos plejefamilien. Hun var sindssyg god til at lege. Og når hun kom, blev vi altid forkælet helt vildt, og så måtte vi købe alt det slik vi ville have, og så gik vi tilbage og byggede huler. Hun var altid meget fin. Det tænker man ikke om sådan en der har et misbrug, men hun havde altid stiletter på, også når hun gik rundt inde i de buske, hvor vi lavede huler. Det var så sjovt.

Jeg kaldte dem mor 1 og mor 2, og så havde jeg to mødre. Sådan var det bare. Jeg tror, når min biologiske mor var der, så var hun mor 1, og så var den anden mor 2.

Vi havde en aftale om, at hun skulle komme hver onsdag på besøg. Onsdag var sådan hellig. Der havde jeg ikke legekammerater på besøg. Men det var sjældent hun rent faktisk dukkede op. Så der sad vi tit, mig og min søster, og ventede på, at hun skulle komme, men så nåede hun ikke lige bussen, og så var der det ene og det andet.

Men når hun så endelig kom...

9. ET ØJEBLIK

En ting i mit hjem der betyder noget særligt for mig?

Et familiebillede. Mor og tre børn. Vi ligger på gulvet med hovederne sammen, med hvide bluser på.

Da fotografen tog billedet, er vi alle sammen glade

10. DRAGEKISTEN

Udenfor, på vej mod lejlighed nr. 79.

En ting i mit hjem der betyder noget særligt for mig?

Dragekisten. Den kommer fra min oldefar. Den har stået ved mine forældre, men står nu hos mig.

Men det sjove er, at jeg var bange for min oldefar og ville ikke op til ham.

Jeg kan huske, at han engang havde blod i ansigtet.

11. VEJRURET

En ting i mit hjem der betyder noget særligt for mig?

Mit verjrur. Som har været min oldefars, som jeg arvede efter min bedstefar, hvor jeg er opvokset.

Jeg husker tydeligt, at han slog på uret hver gang han gik forbi det.

12. KUFFERTEN

En ting i mit hjem der betyder noget særligt for mig?

Min Richshaw-kuffert. Den er flot dekoreret, og den kan indeholde alle mine CD'er.

13. MÆRKElige IDEER

TAXACHAUFFØREN

Jeg mødte jo så en dame dernede i Vejle, men så er vi så uheldige, at hun går hen og dør af det her ... kræft.

Og så tænkte jeg, lad mig komme tilbage til Herning. Og så fik jeg den lejlighed her, og det er jeg ganske ganske tilfreds med.

Jeg har boet her siden 1. april 2016. Og nu har jeg så mødt Tina. Hun kommer fra Viborg. Vi bor sammen nu.

Men man går jo og får nogle mærkelige ideer når man bor alene. Jeg sagde til hende: ”Jeg har nogle mærkelige ideer, hvis du kan indordne dig under dem, så kan jeg indordne mig dine mærkelige ideer.”

Så det er fint.

14. SKRIGET

TAXACHAUFFØREN

Jeg kan huske, jeg var hjemme en eftermiddag hvor viceværten skulle komme og lave noget. Og så kunne vi bare høre en kvinde skrike. Jeg sagde til viceværten, det har nok stået på et kvarter, det kan ikke blive ved. Nu ringer vi til politiet. Men de havde så ikke lige tid til at komme. Så sagde jeg, prøv lige at hør her, jeg er fandeme bange for at han slår hende ihjel, jo. Og så kom der jo så et ordentligt hvin der, og så siger ham betjenten: ”Var det det jeg kunne høre i telefonen?”

så sagde jeg: ”Ja, det er det.”

Og så sagde han: ”Der er en patruljevogn på vej”

Der gik to minutter, og så kom de. Og så kommer ham der fjolset ned og hilser pænt på. Så sagde jeg: ”Er det dig der banker konen?”

Så sagde han: ”Nej, det kunne han aldrig finde på.”

Så sagde jeg: ”Jeg tror fandeme du er en løgnhals, du er.”

Og så gik han. Så gik der noget tid, og så var der ballade igen, og så fik de ham. Man skal sgu ikke rende og slå på hinanden. Sådan er det.

Ellers er der sgu meget roligt.

15. UNDER TØJET

TAXACHAUFFØREN

Dengang jeg startede med at køre taxa, tænkte jeg, at jeg altid kunne køre indtil jeg fandt noget andet. Nu har jeg så kørt i 32 år. Men jeg har også været glad for det. Det har været en god tid, men man kommer sgu bare dertil, hvor man siger, nu vil man sgu prøve noget andet. Så tog jeg beslutningen; ligesom når man knipser med to fingre. Sådan

Det er ikke sjovt at være arbejdsløs, men det er den rigtige beslutning. Nu vil jeg køre lastbil. Jeg kan godt lide bare at komme ud og rulle nogle kilometer. Du kan sgu sidde og synge for dig selv. Kommer der en god melodi i radioen, så kan du synge med. Du kan fandeme gøre hvad du vil. Og man tænker jo hele sit liv igennem. Alt hvad man har oplevet. Det kan du jo sidde og tænke tilbage på. Både det gode og det dårlige.

Men vi er blevet taget godt imod her. Det er også fordi vi selv er åbne. Hvis du bare lukker alle døre og vinduer, så får du jo ingen kontakt. Du er nødt til at have et åbent sind. Og det er dejligt, at der er nogle arrangementer her. Det er jo også med til at skabe lidt sammenhold. Men jeg synes, det er lidt synd, at vi ikke laver mere med dem med anden etnisk baggrund end dansk. Man kunne for eksempel skiftes til at stå for fællesspisning og servere sin mad for hinanden. Så kunne man måske også bedre forstå hinanden og hinandens kulturer.

Det kan godt være at alle andre er nogle idioter ude i trafikken, men når vi alle kommer ud af tøjet, så er vi sgu alle ens.

16. FORDOMMENE

Der var nogle år, hvor Brændgårdsparken havde et dårligt ry. Jeg kan ikke huske hvad det var, men det var i hvert fald ikke her at man ville bo.

Jeg oplever stadig fordomme i byen, men de stemmer slet ikke overens med virkeligheden. Her er slet ikke så meget ballade.

17. INDSAMLINGEN

Efter vores bryllupsdag havde alle i opgangen samlet et symbolsk beløb ind og lagt det i postkassen sammen med en lykønskning.

18. FAMILIE

Jeg kommer fra Mogadishu i Somalia.

Jeg fik engang et helt smykke sæt af min mand, da vi blev gift i Mogadishu i 1988.

Vi holder bryllup på en anden måde end i Danmark. Det varer 7 dage. Vi spiser mange forskellige retter. Og mandens familie betaler penge til pigens familie; en medgift. Det betyder meget når piger bliver gift. Det er en stor begivenhed.

I Somalia lever man enten som høj status eller lav status. Vi havde høj status. Vi var velhavende. Vi havde tjenestefolk. Og så kom borgerkrigen. Min familie blev spredt ud i hele Europa, og pludselig sad jeg i et rækkehus i Tarm. Og der var kulde og sne. Det var det værste.

Vi kom til Brændgårdsparken i 2013. Og vi kommer i en forening for muslimer her i Herning. Det havde de ikke i Tarm. Vi mødes hver lørdag.

Vi er tre veninder, der kender hinanden, som bor her i Brændgårdsparken. Vi er meget tætte. Vi laver mange ting sammen.

Jeg følte mig meget ensom da jeg kom til Danmark, men det gør jeg ikke mere. Jeg har ny familie her.

19. DATTEREN FORTSAT

Jeg kaldte dem mor 1 og mor 2, og så havde jeg to mødre. Sådan var det bare.

Min biologiske mor døde af en overdosis. Jeg var cirka 10 eller 11 år. Jeg havde altid så svært ved at falde i søvn om aftenen, og så lå jeg tit inde på mit værelse og snakkede med mine bamser. Jeg kan godt huske den aften min plejefamilie fik besøg af politiet. Jeg vidste med det samme, at det var noget med min mor. Vi havde sådan en lang gang. Så jeg stillede mig hen til døren og lyttede, og så kunne jeg godt høre, at det var det, som var sket. Så løb jeg tilbage ind i min seng og græd helt vildt og var super ked af det. Men min plejemor havde heldigvis opdaget, at jeg havde lyttet, og hun kom ned til mig.

Det var næsten som om, at jeg havde en følelse af, at jeg havde forventet det skulle ske. At hun ville dø.

For mine plejeforældre, var min biologiske mor en slags datter for dem. De hjalp hende rigtig meget og havde en rigtig god relation til hende.

Det var også dem, der skulle identificere hende, da hun blev fundet. Hun havde lagt i et par dage og så ikke særlig ... menneskelig ud.

Det blev min plejefar helt syg af, og han begyndte at drikke. Og så endte det bare med, at han ikke kunne holde til det længere. Han tog sit eget liv. Det er femten år siden i går.

Det var cirka et år efter min biologiske mor døde. Og ikke lang tid efter døde en anden bror jeg havde, også af en overdosis. Og jeg kan huske, at jeg tænkte; hvem bliver den næste? De faldt som fluer.

Jeg blev gift i sommers, og bare det med, at min plejefar ikke var med til det. At han ikke har set sine børnebørn eller mødt min mand.

Heldigvis har jeg også min mor, som bor tæt på, og hun er en stor del af vores liv. Og børnenes.

Det er vel også bare med at være taknemmelig for det man har.

20. FORMANDEN FORTSAT

Min kone har fået konstateret Alzheimers. Det er en træls sygdom.

Sådan en dag som i dag, sover hun til elleve - halv elleve, og så kommer hun i bad og tøjet. Og så spiser hun lidt, og så ligger hun på sofaen og sover lidt.

Nogle siger, kan du ikke få hende på aflastning, så du får nogle timer selv også, men jeg har sgu timer nok for mig selv. Det er meget ensomt indimellem. Der kører alt for mange tanker op i ens hoved.

Jeg ved godt, det er vanskeligt hvordan folk de skal tolke det, men jeg har savnet utrolig meget at der var nogen der spurgte mig:

”Hvordan har du det?”

I stedet for at spørge, hvordan har min kone det? Hun har det sgu godt, som hun har det. Men jeg ved godt, det er vanskeligt. Hvad skal man sige til de pårørende? Der er kun en af mine svigersønner, der for et år siden spurgte, hvordan jeg havde det. Og når min bror og svoger ringer, de spørger heller aldrig om noget. De spørger ikke ind.

Men vi får dagene til at hænge sammen.

Det skal det jo.

Hænge sammen.

2. GRUPPE RUTE AFSLUTTES

2. GRUPPE ankommer til multihusets sal, med tingene de medbringer fra TAXACHAUFFØRENS hjem.

Her samles alle grupperne, og snart oplever de alle de afsluttende fortællinger i fællesskab.

Sidste del starter på side 200.

3. RUTE

OVERSKRIFT

”VERDEN”

* Planeten jorden med alle de lande, mennesker, dyr, planter og fænomener den er hjemsted for

1. TREENIGHEDEN

MOREN

Jeg er healer. Blandt andet. Healingsmassage.

Den jeg har lært, er der ikke ret mange i Danmark der kan. Det er Lys-healing. Personen ligger ned. Og så skal man have en fælles energi. Den der ligger ned, og mig der står op. Alt er jo delt i tre: mig, patienten og Lyset. Det der gør healingen anderledes for mig, er at den der ligger dernede – det her er meget væsentligt – den som ligger ned, ser selv tingene.

De kommer ikke ind og skal have lagt kort eller afdøde kontakt. Jeg giver energi til dem, og det bliver løst i fællesskab. I en treenighed. Jeg har mange gange været udsat for, at der har været meget gråd. Men når vi er færdige efter en time, så er det løst. Så snakker vi bagefter. Så kan de få et glas vand.

Jeg ved godt, hvordan det måske lyder, men som barn kunne jeg gå og tale med planterne i haven; rebs, hyldebær, solbær, stikkelsbær. Jeg kan ikke sige hvorfor, eller forklare hvad det var, men jeg kunne sidde og snakke med dem, og det opdagede min mormor. Men hun forstod det. I min mormors familie, var der én der kunne spå i kaffegrums, og der var én der kunne sende ånder væk, når det spøgte i et hus.

Jeg startede også med drømmetydning da jeg var 32 eller 34, og jeg har også arbejdet med kort og med afdøde kontakt. Det er ikke for børn. Man skal vide, hvad man har med at gøre når man sidder over for en person.

2. GRØNLAND

MOREN

Da jeg var på Grønland. Der måtte jeg godt tage grønlandske ting med hjem. Sådan nogle figurer. Men de er så blevet stjålet under renovationen. Nede fra min kælder.

Jeg har dog stadig fangstredskaberne. Da jeg rejste hjem fra Grønland i 74, brugte de rigtige fangere dem stadig.

Jeg har boet på Grønland i 2 år. Jeg var gift med en slagter. Og vi havde fire børn.

Man synes jo, at det var grønlænderne der drak, men det gjorde danskerne altså også.

Det jeg har set på Grønland, hvordan danskerne de har behandlet Grønlændere; jeg skammer mig. De kan feje for deres egen dør først. Fuck dem.

Og jeg har set børn på en 10 – 11 år stå udenfor en bæverdinge. Der stod sådan en lille fyr i et par gummistøvler; du aner ikke om han har bare tæer. Og står i en striktrøje, der har kendt bedre dage. Det kunne jeg ikke tåle at se. Jeg blev hidsig. Jeg gik ned på kommunekontoret, og jeg var med til at få lavet skolebespisning. Vi smurte hver dag 1650 halve stykker rugbrød og en skive franskbrød til madpakker over i skolen. Så børnene fik mad.

Og så satte vi os en dag på skolen, og så reparerede vi tøj og gik ud til børn med det; en fødselsdagsgave og julegave. De havde jo ingen penge. Forældrene drak det hele op.

Min mand blev på Grønland, og børnene flyttede med mig. Det var trist for børnene, at de skulle undvære deres far. Men de skulle have en ordentlig skolegang. Det kunne de ikke få der.

Men jeg er dybt, dybt taknemmelig for, at jeg har set Grønland.

Og vores yngste, Palle, han er født på Grønland.

3. PALLE

MOREN

Da Palle var 12 år, lå han og filosoferede på en sofa, og han sagde, at det var forkasteligt, at man ikke ville anerkende, at UFOERNE var her. Han ville heller ikke konfirmeres. Jeg spurgte, tror du ikke på biblen og på Gud, og han sagde: ”Jo, men jeg vil ikke domineres af nogen.”

Han kom ud og sejlede i 2 år. Ud i verden. Han ville ikke fotograferes, og han ville heller ikke klippes. Men så fik jeg alligevel et billede af ham, da han kom hjem fra Paraguay.

Han ringede hjem fra Aarhus. Han arbejdede på havnen. Han skulle ud og sejle igen. Jeg snakkede med ham om søndagen, og jeg syntes, han var anderledes i sin stemme, og ... han var glad for hash. Jeg tænkte, skal jeg spørge ham eller lade være. Jeg prøvede bare at lytte. Men det var en hyggelig snak.

Da vågner jeg ved to tiden natten til mandag, og jeg kunne mærke Palle. Der var noget, der ikke var som det skulle være. Jeg ringede til ham, men jeg kunne ikke få fat i ham.

Og så går jeg på arbejde om mandagen. Og senere da jeg ser min datter, spørger hun, hvor jeg har været henne, og jeg siger: ”Hvad mener du, jeg har da været på arbejde, det er da mandag.”

Og så siger hun: ”Mor, du skal lige komme med ind.” Så siger hun: ”Palle, han er død, mor.”

”Nej, nu må du fandeme holde.”

”Politiet har ledt efter dig hele dagen.”

Det er 15 år siden. Han blev 21 år.

Han var på en cafe, i midtbyen af Aarhus. Så da de lukker cafeen om aftenen, kan de ikke forstå, at de ikke kan komme ind på det ene toilet. Der er fire toiletter, og det var en mærkelig måde det var lukket på. Udefra. Og da ligger han ind over... håndvasken. Der er altså én der har stukket i ham.

Det er først for syv år siden, at jeg selv begyndte at gå på kirkegården, men jeg er ikke glad ved det.

Men jeg erkender det nu. Det har jeg godt nok ikke gjort før. Men jeg forstår det ikke. Jeg tror heller aldrig jeg kommer til det. Det er noget andet når det er sin ven, kone eller familiemedlem, min mor, mormor eller morfar, far, men et barn... det er...

Men jeg kom videre. Livet skal videre.

Men det er da han dør, at jeg bliver opmærksom på det. Spøgeriet.

4. TAMILERE

Jeg har boet under en elefant. De larmede meget. De var tamilere.

De havde to børn. Når de rendte rundt... for satan... og de fik jo ikke at vide, at de ikke måtte... det var hver dag.

Nu bor jeg i en rolig opgang. Jeg bor i stuen.

5. MORMOR

Der er lidt børn i vores opgang. Ikke mange.

Der er sådan to små kulsorte lækre nogen, man bare har lyst til at tage en bid af.

De siger, hej mormor, hver gang jeg kommer.

6. BANGLADESH

Jeg har en datter, der bor i Bangladesh. Min datter og veninde tog derned i 3 måneder, men hun kom aldrig tilbage igen. Det var meget svært for mig.

Hun har boet der i 13 år. Er gift og har børn og alt det der. Hun kommer aldrig hjem.

Jeg har været dernede mange gange. Jeg er der en gang om året. Det er sådan et land man ellers ikke ville rejse til; man har jo ikke noget at komme der efter. Der er ingen turister.

Der er jo lidt noget terrorisme skidt dernede. Man kan jo ikke gå frit dernede mere.

Man har chauffør på og tonede ruder, og man bliver bare kørt derhen hvor man skal. Og hendes børn er aldrig med ude og handle for eksempel.

Jeg føler mig tryk når jeg er der, men det er jo vildt irriterende, at man ikke lige kan gå en tur ned i byen med sin rygsæk, som man kunne for 10 år siden. Hun er holdt op med at arbejde. Hun kører med børnene i skole og til alle steder med chauffør. De tør ikke lade dem køre i skolebus og sådan noget.

For 2 år siden, da hendes mand og børn var hjemme på sommerferie, da skete der et terrorangreb på en cafe dernede. En fredag. Det var 5 unge mænd, fra velstillede familier, og de stormede ind i den her cafe og simpelthen slagtede... jeg så billeder fra cafeen. De var slagtet med macheter. Min datter kendte 5 af dem der var døde. Det var en international cafe, en fredag, hvor alle havde fri. Det var tæt på deres hus.

7. TAXACHAUFFØREN

Jeg er 54 år, og jeg har kørt taxa i Herning i 32 år. Min far var taxachauffør i 50 år. Og dengang jeg startede med at køre taxa, da sagde min far til mig:

”Hvis du betragter alle de andre som nogle idioter, så kan det ikke gå galt for dig.”

Jeg tror, det er 25 år siden. Der var en taxachauffør der blevet stukket ihjel i Esbjerg. Det blev der snakket meget om. Så kom der en ung mand, på Herning Banegård, som hopper ind på mit bagsæde. Det er unormalt at en ung mand hopper ind på bagsædet. Særligt de helt unge hopper altid ind på forsædet. Det er kun nogle ældre der sætter sig ind på bagsædet. Men det gjorde han. Og jeg tænkte, der er et eller andet galt. Men der hvor jeg blev rigtig opmærksom, var fordi han sætter sig midt i. Inde i midten. Han skulle til Gjellerup, og da vi kommer ud forbi Herning Centeret, så bruger jeg jo mit bakspejl, og så ser jeg, at han sidder med en kniv. Sådan op i øjenhøjde. Sådan en savtakket kniv som han renser negle med. Så får vi øjenkontakt, og så spørger han, om jeg vidste, hvad man kunne bruge sådan en til?

”Den kan du bruge til at skære franskbrød med.”

Et eller andet skulle man jo svare, og så siger han: ”Ja, og så kan jeg skære i din hals.”

Hvordan jeg kom derud, til Gjellerup, det husker jeg egentlig ikke. Jeg lukker ned. Går i sort. Men da vi holder derude på adressen, så smider han kniven og nogle penge og slutter af med at sige:

”Kan du have en god aften.”

Jeg tænkte: ”Sådan en idiot. Du skulle have haft nogle tæsk.”

Lang tid bagefter samlede jeg ikke mænd op om natten. Jeg samlede kun pigerne op.

8. FORMANDEN

Vi mødte hinanden i Ringkøbing. Jeg fandt en annonce i avisen, at jeg kunne få et værelse på nygade 22 i Ringkøbing. Der stod Grand Hotel: det var da mærkeligt. Hotel? Det var fordi de om vinteren lejede et eller to værelser ud på rejsegangen, for at få varme i. Der var jo ikke så mange overnattende gæster. Så det endte med at jeg tog det værelse, og det var jo møbleret og sådan noget. Men så så jeg, at der var et ledigt værelse oven over, hvor de unge piger også havde værelse, og det var 50 kroner billigere, og ja, der var jo både en seng og et skab. Man kunne også spise på hotellet, og der arbejdede min kone i køkkenet. Det var der jeg lærte hende at kende.

En dag kommer hun løbende ned ad trappen og var ved at knappe sin regnfrakke, for det var sådan lidt tåget vejr. Så spurgte jeg, hvad hun skulle. Hun sagde, at hun skulle i biografen der lå lige over for, men jeg sagde, nej, den var jeg inde og se i går, den er intet værd.

”Kan du ikke gøre mig en tjeneste?” spurgte jeg så.

”Jo, hvad er det?”

”Jeg har hørt om sådan et værtshus der hedder Sorte Lui, men jeg kan godt nok ikke finde det. Det skulle ligge omme ved siden ad Morten P, men jeg har været deromme, og jeg kunne ikke finde det.”

Jo, men det kunne hun godt. Vi kom på Sorte Lui, og det var der vi begyndte at komme sammen.

Der gik over 40 år inden hun indrømmede, at hun havde set mig komme, og at det var derfor hun var løbet ned på det tidspunkt.

Vi har snart været gift i 50 år. Guldbryllup. Om 2 år. Men det tror jeg ikke vi kommer til at opfylde. På grund af sygdom. Min kone har fået konstateret Alzheimers. Det er en træls sygdom.

9. TYSKERNE

Jeg er født i 1925.

Jeg kan huske da tyskerne kom op. Dagen de kom. De forbandede tysker. Men Kaj Munk. Det er ham jeg husker bedst. Da de skød ham. Blå Anemone. Altså, der var jo strejke. Danmark strejkede i 3 dage, dengang Kaj Munk han blev skudt. Der kørte ingen tog. Nej, det var grusomt.

Jeg kan godt huske befrielsen. Det kan du fandeme tro. Vi mødtes alle sammen. Det var pragtfuldt. De fik det der armbånd på. Frihedskæmpere og alt sådan noget. Der holdt vi rigtig fest. Det er ved at være mange år siden.

Men tysk musik det har jeg altid gået op i. Det begyndte med Freddy Brek; Rote Rosen.

<https://www.youtube.com/watch?v=1xHjSWssks4>

Jeg blev formand for Freddy Breks fanklub. Jeg har lært mig selv at skrive og snakke tysk. Det har jeg lært mig selv. Lært ved at snakke med tyskere.

I dag er jeg ikke uvenner med tyskerne, men dengang...

10. RAMADANEN

Der var en sommer, hvor jeg sad ude på altanen, hvor der bare var gang i en stor gryde nede på stueetagen. Og det duftede jo bare helt vildt. Og så tænker jeg selvfølgelig på Bangladesh og Indien, og de steder jeg har rejst. Det lugtede af krydderier. Så lå der jo et får nede i gryden, med benene strittende op. De skulle have en stor fest.

Jeg tror, det var ramadanen der sluttede der.

11. SPORTSPLADSEN

Jeg har boet her i 31 år.

Mit barnebarn har spillet fodbold på sportspladsen. Alle nationaliteter spiller der, og engang kom han hjem, og havde haft en dejlig oplevelse. Han var blevet trænet af en iransk mand, som havde været fodboldtræner i sit hjemland.

På fodboldbanen kan alle nationaliteter bare enes.

12. FORDOMMENE

Der var nogle år, hvor Brændgårdsparken havde et dårligt ry. Jeg kan ikke huske hvad det var, men det var i hvert fald ikke her at man ville bo.

Jeg oplever stadig fordomme i byen, men de stemmer slet ikke overens med virkeligheden. Her er slet ikke så meget ballade.

13. RUNDTUREN

MOREN

Her bor jeg så.

Derude er køkkenet. Jeg kan godt lide at strikke.

Fører gruppen ind i soveværelset:

Her er soveværelset. Når jeg går i seng, så lukker jeg vinduet en lille smule op, og så kan min kat Afrodite ligge der på sit tæppe og kigge ud på byen. Over på stedet hvor biblioteket engang lå.

Viser badeværelset frem:

Og her er toilettet. Det er for mig et lokum. Men i gamle dage, jeg siger dig, det var meget bedre. Før renovationen. Jeg kan ikke tillade mig at sige at jeg er utilfreds, men jeg var glad for det gamle.

Viser billederne på væggen:

Her er mine børn. Det er Palle.

Viser kontoret frem, om bøgerne:

Jeg har læst dem alle sammen. Og jeg har stadig flere bøger nede i kælderen.

14. MOREN

MOREN

Og dem inde ved siden af; hun har tre børn. Og den ældste dreng derinde, han er konfirmeret, og han spiller klaver, og når du hører ham spille, også klokken halv ti om aftenen – jeg kunne godt have sagt fuck... ved du hvad? Han kan spille klassisk musik! Jeg kan selv spille klaver, men det han kan som 14årig, tak skal du have! Hvis han ikke kommer ind for musik et sted, så forstår jeg det ikke. Det er altså en dejlig familie.

Og inden for de første 5 år, efter jeg flyttede hertil, da boede et ægtepar nedenunder mig. Og der var den her mand, som virkelig var en fulderik og en skiderik. Det var hun også lidt selv. Men han havde en løs hånd. Så tager han, inde fra stuen, og kyler babyen gennem gangen og ud i badekarret. Barnet er invalid i dag. Og så blev barnet også taget fra dem. Men hende der bor under mig nu, hun er alene. Jeg tror, hun arbejder ude på plejehjemmet.

Og længere hernede bor én, jeg tror, hun er inder. Hun er enke. Hendes mand døde inde i Herning i en ulykke. Hende hører vi aldrig.

Ovenpå mig, bor der sommetider tre unge mennesker. Det er en femværelses. Det er studerende, men de larmer ikke.

Og så bor der en kvinde overfor og nedenunder, der også bor alene. Hun har en dreng, og hvis der er noget teknisk jeg ikke kan finde ud af, så går jeg bare over og banker på, og så er det lavet sådan her – *knipser*.

15. EN VERDEN HINSIDES

MOREN

I gamle dage – før renovationen - var altanen et andet sted, og så var der en altandør.

Og da min søn dør, da blev jeg rørt ved, og jeg blev vækket ved at jeg blev skubbet, og jeg kunne høre en stemme sige: ”Stå op.” Jeg er også blevet vækket ved, at jeg bliver overbegloet. Nogle gange er det så meget, at katten kan rejse sig op og følge det. Hun kan godt mærke det.

Og når Palle kom igennem, så kunne jeg høre altandøren blive lukket op, og så vidste jeg, okay, der kom Palle.

Og så kunne vi – det lyder måske lidt skørt – men vi kunne snakke sammen. Jeg kan ikke gøre rede for det, og jeg kan ikke huske hvad der blev sagt, men det skal man heller ikke.

Når det kommer, så ved jeg, at der er noget jeg skal være opmærksom på; at det er Palle der prøver at fortælle mig noget.

Og det billede jeg havde fået af ham. Jeg hang det ude i forgangen, så det også var det første jeg så når jeg kom hjem. Og så var der engang, hvor jeg stod op og lavede mig en kop kaffe, og så gik jeg ind i stuen. Der var billedet blevet taget ned ad sømmet og stod på fodlisten. Det kan ikke lade sig gøre. Så tænkte jeg, hvad er så budskabet?

Jeg kan stadigvæk godt mærke ham. Han kommer med beskeder. Han kommer for at hjælpe mig. Han vejleder mig. Jeg søger ikke, jeg lytter.

Og når en person dør, så lukker vi vinduet op. Så lukker du døden ud, og så bliver du hentet af Kristus, eller jeg kalder det for livsenergi. Og du bliver båret ud af den. Vi bliver hentet af nogle vi kender fra den anden side, og så svæver vi, altså, vi flyver ikke, man bliver løftet – båret ud – og så kommer man ud på en grøn mark, og det går langsomt, men lige så stille opad. Og når man har været over den grønne mark, så lukker man for sin hjerteenergi, for den er grøn. Så kan du ikke huske mere. Alle minder og følelser lægger du bag dig.

Så kommer du til færgemanden. Det er vand. Det er bevægeligheden. Det er blå. Derfor er det godt, når nogle dør, at man ligger en blomst eller noget andet til den døde. Som betaling til færgemanden.

Dengang Palle han døde, da (jeg fik jo en meget flot ring af hans far, en guldring; om jeg har fortrudt jeg gav ham den med, det ved jeg ikke) nåh, men den lagde jeg ned til ham. Og når færgemanden er kommet over på den anden side, så har du fundet frem.

Så går det lidt mere stejlt op. Du kan ikke føle, du kan ikke tale, du er fri. Og så kommer du til Kristus trappen, det er de sidste skridt, men du skridter ikke, du bliver løftet.

Og så kommer man ind i det man kalder for himmeriget. Og så bliver man modtaget, af... jeg kunne ønske det var min mor og far, men det har man ikke selv nogen indflydelse på. Man bliver modtaget af nogen fra sit tidligere liv.

Og til sidst bliver man et åndevæsen. Man kigger ned og ser en dreng og en pige lave det sjove, og tænker, der skal jeg ned. Dem skal jeg lære.

Det er børn der lærer os, og det er os der sætter grænser. Det er børnene der lærer os.

Så bliver man genfødt.

Jeg ved ikke, hvem der henter mig når vinduet bliver åbnet. Jeg havde et meget nært forhold til min mormor... men hvem ønsker jeg at blive hentet af...? Måske min søn. Der er meget vi ikke nået at få snakket igennem.

16. HJÆLPSOMHED

Et ægtepar på 1. salen i min opgang, tilbød at køre for mig, da min bil var skrottet.

Den hjælpsomhed har jeg aldrig oplevet før.

Sådan er der her i Brændgårdsparken.

17. INDSAMLINGEN

Efter vores bryllupsdag havde alle i opgangen samlet et symbolsk beløb ind og lagt det i postkassen sammen med en lykønskning.

18. FAMILIE

Jeg kommer fra Mogadishu i Somalia.

Jeg fik engang et helt smykke sæt af min mand, da vi blev gift i Mogadishu i 1988.

Vi holder bryllup på en anden måde end i Danmark. Det varer 7 dage. Vi spiser mange forskellige retter. Og mandens familie betaler penge til pigens familie; en medgift. Det betyder meget når piger bliver gift. Det er en stor begivenhed.

I Somalia lever man enten som høj status eller lav status. Vi havde høj status. Vi var velhavende. Vi havde tjenestefolk. Og så kom borgerkrigen. Min familie blev spredt ud i hele Europa, og pludselig sad jeg i et rækkehus i Tarm. Og der var kulde og sne. Det var det værste.

Vi kom til Brændgårdsparken i 2013. Og vi kommer i en forening for muslimer her i Herning. Det havde de ikke i Tarm. Vi mødes hver lørdag.

Vi er tre veninder, der kender hinanden, som bor her i Brændgårdsparken. Vi er meget tætte. Vi laver mange ting sammen.

Jeg følte mig meget ensom da jeg kom til Danmark, men det gør jeg ikke mere. Jeg har ny familie her.

19. TAXACHAUFFØREN FORTSAT

”Hvis du betragter alle de andre som nogle idioter, så kan det ikke gå galt for dig.”

Jeg kan huske, jeg var hjemme en eftermiddag hvor viceværten skulle komme og lave noget. Og så kunne vi bare høre en kvinde skribe. Jeg sagde til viceværten, det har nok stået på et kvarter, det kan ikke blive ved. Nu ringer vi til politiet. Men de havde så ikke lige tid til at komme. Så sagde jeg, prøv lige at hør her, jeg er fandeme bange for at han slår hende ihjel, jo. Og så kom der jo så et ordentligt hvin der, og så siger ham betjenten: ”Var det det jeg kunne høre i telefonen?”

så sagde jeg: ”Ja, det er det.”

Og så sagde han: ”Der er en patruljevogn på vej”

Der gik to minutter, og så kom de. Og så kommer ham der ffolset ned og hilser pænt på. Så sagde jeg: ”Er det dig der banker konen?”

Så sagde han: ”Nej, det kunne han aldrig finde på.”

Så sagde jeg: ”Jeg tror fandeme du er en løgnhals, du er.”

Og så gik han. Så gik der noget tid, og så var der ballade igen, og så fik de ham. Man skal sgu ikke rende og slå på hinanden. Sådan er det.

Ellers er der sgu meget roligt.

Jeg har boet her siden 1. april 2016. Og nu har jeg så mødt Tina. Hun kommer fra Viborg. Vi bor sammen nu.

Men vi er blevet taget godt imod her. Det er også fordi vi selv er åbne. Hvis du bare lukker alle døre og vinduer, så får du jo ingen kontakt. Du er nødt til at have et åbent sind. Og det er dejligt, at der er nogle arrangementer her. Det er jo også med til at skabe lidt sammenhold. Men jeg synes, det er lidt synd, at vi ikke laver mere med dem med anden etnisk baggrund end dansk. Man kunne for eksempel skiftes til at stå for fællesspisning, og servere sin mad for hinanden. Så kunne man måske også bedre forstå hinanden og hinandens kulturer.

Det kan godt være at alle andre er nogle idioter ude i trafikken, men når vi alle kommer ud af tøjet, så er vi sgu alle ens.

20. FORMANDEN FORTSAT

Min kone har fået konstateret Alzheimers. Det er en træls sygdom.

Sådan en dag som i dag, sover hun til elleve - halv elleve, og så kommer hun i bad og tøjet. Og så spiser hun lidt, og så ligger hun på sofaen og sover lidt.

Nogle siger, kan du ikke få hende på aflastning, så du får nogle timer selv også, men jeg har sgu timer nok for mig selv. Det er meget ensomt indimellem. Der kører alt for mange tanker op i ens hoved.

Jeg ved godt, det er vanskeligt hvordan folk de skal tolke det, men jeg har savnet utrolig meget at der var nogen der spurgte mig:

”Hvordan har du det?”

I stedet for at spørge, hvordan har min kone det? Hun har det sgu godt, som hun har det. Men jeg ved godt, det er vanskeligt. Hvad skal man sige til de pårørende? Der er kun en af mine svigersønner, der for et år siden spurgte, hvordan jeg havde det. Og når min bror og svoger ringer, de spørger heller aldrig om noget. De spørger ikke ind.

Men vi får dagene til at hænge sammen.

Det skal det jo.

Hænge sammen.

3. GRUPPE RUTE AFSLUTTES

3. GRUPPE ankommer til multihusets sal, med tingene de medbringer fra lejlighed nr. 7.

Her samles alle grupperne, og snart oplever de alle de afsluttende fortællinger i fællesskab.

Sidste del starter på side 200.

4. RUTE

OVERSKRIFT

”BARN”

* Menneske i det første afsnit af livet

1. DATTEREN

DATTEREN

Førhen boede jeg sammen med min veninde. Vi boede i en lille lejlighed, men alligevel havde vi et helt rum, som bare var til sko. Stiletter. Og vi aftalte, at vi skulle holde sammen. Vi skulle ikke have kærester. Mænd skulle bare være nogen vi hyggede os med, og nu skulle vi bare leve livet, men så mødte jeg min mand til en fest. Så ødelagde han min plan. Han var en helt anderledes type end hvad jeg ellers gik efter. Vi har udviklet os meget sammen, også selvom vi er sindssygt forskellige. Jeg er meget impulsiv og spontan, og han er meget planlægger og har orden i tingene.

Vi har boet her i 2 år. Og det har været godt at bo her. Om sommeren, så leger børnene bare ude på legepladsen. Så kan man sidde sig herude på et tæppe, og de leger bare sammen på kryds og tværs, både dem der er født i Danmark, og dem der ikke er. Det betyder jo ikke noget for børn.

Nogle gange kan der godt være meget larm udenfor. Nogle børn kommer ekstremt sent i seng og leger ude på legepladsen til meget sent, om sommeren. Der kan man godt nogle gange få lyst til at råbe: ”Gå nu i seng, børn!”

Men det kan jeg ikke få mig selv til. Jeg gider heller ikke være hende der den sure, der bor deroppe.

2. NÆRHEDEDEN

DATTEREN

Det er også specielt at bo så tæt på så mange mennesker.

Der bliver meget varmt i lejligheden om sommeren, men vi har altid skygge på vores altan. Det er lidt irriterende, for hvis man gerne vil solbade, så er man nødt til at lægge sig ned på græsset, hvor man bare er til skue for alle. Så ligger man der; mon ikke der er nogen der glør.

Men jeg er ellers lidt ligeglad med sådan noget. Det kan godt være at nogen ser at man skifter tøj eller sådan noget, men det er jeg ligeglad med. Selv hvis de gjorde ville de jo ikke komme over og sige: ”Jeg har set dig nøgen.”

Det holder folk jo for sig selv. Jeg gider ikke tænke over det, så kan de få det med. Pyt med det. Jeg ligger jo ikke mærke til hvad de laver, så de gør andre nok heller ikke.

Det ville nok være værre hvis vi boede allernederst, der går jo tit folk forbi. Jeg kan godt lide at bo oppe på 2. sal. Der kigger folk ikke op. Der er det jo lidt mere privat, synes jeg.

Men man hører meget i lejligheden. Her er rimeligt lyt. Jeg er glad for vi bor øverst. Og nogle gange når vi står op i weekenden, så siger vi til de små: ”Ej, du skal ikke trampe lige nu eller køre med dit legetog.” Jeg tror, vi tager meget hensyn til hinanden. Man kan godt høre når børnene nedenunder laver ballade, og når forældrene bliver sure. Jeg tænker lidt over nogle gange om nogen kan høre mig, men jeg bliver slet ikke lige så sur som hende nedenunder. Jeg er heller ikke typen der bliver meget skrap. Jeg skal virkelig være træt, hvis jeg skal hidse mig op.

3. TINGENE

DATTEREN

Jeg har en kandidat i pædagogisk sociologi og er uddannet pædagog. Lige nu arbejder jeg som skolepædagog i Silkeborg.

Men jeg bliver meget draget af de der børn, som har det virkelig svært. Dem har jeg lyst til at arbejde med. ”Det skal nok gå” - ”Lad mig lige tage dig med hjem” Sådan kan jeg godt få det nogle gange.

Jeg tror, det er fordi, jeg selv havde sådan lidt en svær barndom.

Jeg har ikke gemt mange ting fra min barndom og fra før. Jeg har min plejefars vielsesring. Hvis den blev væk, så ville jeg blive ked af det. Jeg har også noget fra min biologiske mor, men den ligger nede i kælderen. Jeg har fået sådan en virkelig klam statue af en klovn. Jeg kan ikke klare det der klovne-noget. Den ligger i en kasse nede i kælderen. Jeg vil ikke have den frem! Og jeg har billeder, fotoalbum, fra dengang jeg var lille. Sådan et helt gammeldags fotoalbum, som man kan bladre i.

I lang tid havde jeg svært ved at åbne op og lade nogen komme for tæt på. Nok fordi jeg var bange for at blive svigtet. Så jeg slog altid op med min kærester, også over små grunde. Men så mødte jeg jo så min mand. Ham der ødelagde min plan.

4. SENGEN

En ting i mit hjem der betyder noget særligt for mig?

Vi har en seng, som vores to børn har hoppet i stykker.

5. ET ØJEBLIK

En ting i mit hjem der betyder noget særligt for mig?

Et familiebillede. Mor og tre børn. Vi ligger på gulvet med hovederne sammen, med hvide bluser på.

Da fotografen tog billedet, er vi alle sammen glade

6. BILLEDERNE

En ting i mit hjem der betyder noget særligt for mig?

Vi har fået taget mange gode billeder af vores børn. Det betyder meget for mig, at have billederne på væggen.

7. MOREN

Vores yngste. Palle. Kom ud og sejlede i 2 år. Ud i verden. Han ville ikke fotograferes, og han ville heller ikke klippes. Men så fik jeg alligevel et billede af ham, da han kom hjem fra Paraguay.

Det billede hænger i min lejlighed så det er noget af det første jeg ser, når jeg kommer hjem.

Jeg vågnede ved to tiden natten til mandag, og jeg kunne mærke Palle. Der var noget, der ikke var som det skulle være. Jeg ringede til ham, men jeg kunne ikke få fat i ham.

Og så går jeg på arbejde om mandagen. Og senere da jeg ser min datter, spørger hun, hvor jeg har været henne, og jeg siger: ”Hvad mener du, jeg har da været på arbejde, det er da mandag.”

Og så siger hun: ”Mor, du skal lige komme med ind.” så siger hun. ”Palle, han er død, mor.”

”Nej, nu må du fandeme holde.”

Det er 15 år siden. Han blev 21 år.

Han var på en cafe, i midtbyen af Aarhus. Så da de lukker cafeen om aftenen, kan de ikke forstå, at de ikke kan komme ind på det ene toilet. Der er fire toiletter, og det var en mærkelig måde det var lukket på. Udefra. Og da ligger han ind over... håndvasken. Der er altså én der har stukket i ham.

Det er først for syv år siden, at jeg selv begyndte at gå på kirkegården, men jeg er ikke glad ved det. Men jeg erkender det nu. Det har jeg godt nok ikke gjort før. Men jeg forstår det ikke. Jeg tror heller aldrig jeg kommer til det. Det er noget andet når det er sin ven, kone eller familiemedlem, min mor, mormor eller morfar, far, men et barn... det er...

Men jeg kom videre. Livet skal videre.

8. TAXACHAUFFØREN

Jeg er 54 år, og jeg har kørt taxa i Herning i 32 år. Min far var taxachauffør i 50 år. Og dengang jeg startede med at køre taxa, da sagde min far til mig:

”Hvis du betragter alle de andre som nogle idioter, så kan det ikke gå galt for dig.”

Jeg tror, det er 25 år siden. Der var en taxachauffør der blevet stukket ihjel i Esbjerg. Det blev der snakket meget om. Så kom der en ung mand, på Herning Banegård, som hopper ind på mit bagsæde. Det er unormalt at en ung mand hopper ind på bagsædet. Særligt de helt unge hopper altid ind på forsædet. Det er kun nogle ældre der sætter sig ind på bagsædet. Men det gjorde han. Og jeg tænkte, der er et eller andet galt. Men der hvor jeg blev rigtig opmærksom, var fordi han sætter sig midt i. Inde i midten. Han skulle til Gjellerup, og da vi kommer ud forbi Herning Centeret, så bruger jeg jo mit bakspejl, og så ser jeg, at han sidder med en kniv. Sådan op i øjenhøjde. Sådan en savtakket kniv som han renser negle med. Så får vi øjenkontakt, og så spørger han, om jeg vidste, hvad man kunne bruge sådan en til?

”Den kan du bruge til at skære franskbrød med.”

Et eller andet skulle man jo svare, og så siger han: ”Ja, og så kan jeg skære i din hals.”

Hvordan jeg kom derud, til Gjellerup, det husker jeg egentlig ikke. Jeg lukker ned. Går i sort. Men da vi holder derude på adressen, så smider han kniven og nogle penge og slutter af med at sige:

”Kan du have en god aften.”

Jeg tænkte: ”Sådan en idiot. Du skulle have haft nogle tæsk.”

Lang tid bagefter samlede jeg ikke mænd op om natten. Jeg samlede kun pigerne op.

9. FORSTÅELEN

Jeg bor sammen med min mor.

Det er for det meste rart at bo her. Men her bor også mange mærkelige mennesker. Der bor også en psykisk syg kvinde. Hun kan godt finde på at råbe efter os børn. Skældsord. Hun har engang råbt kælling efter mig.

Men jeg har snakket med min mor om hende. Det er jo synd for hende. Hun er jo psykisk syg.

10. BALLADEMAGERNE

Der er nogle af somalierne, der går lidt over nogle grænser nogle gange. De sidder bag multihuset, på bænke og ryger og er ubehøvlet. Rigtig ubehøvlet. Især over for de unge piger.

De er nok mellem 15 og 20 år, og de sidder og ryger hash. Og da SSP kom, fik de bare fuckfingeren og de kunne bare skrubbe af. Så snart de er i flok, så kan de jo det hele.

Men jeg har aldrig været bange for at gå her om aftenen.

11. BØRNENE

Der var engang en familie der boede i min opgang; hold kæft, hvor havde de mange børn.

12. LANDSBYEN

Mit barnebarn kommer ofte og besøger mig.

Jeg har sagt ham, at hver lejlighed er et sæt øjne, der ser alt hvad han laver, når han løber og leger i området.

Der skal jo en landsby til at opdrage børn, og Brændgårdsparken er på mange måder ligesom en landsby.

13. MOR 1 og MOR 2

DATTEREN

Jeg er oprindeligt fra Nordjylland. Oppe omkring Blokhuse og Faarup Sommerland. Hvor jeg har boet i plejefamilie lige siden jeg blev født, fordi mine forældre var ude i noget stofmisbrug. Mine to ældre søskende var også i plejefamilien. Vi havde alle tre samme mor.

Min biologiske far døde da jeg var helt lille, så ham har jeg faktisk aldrig kendt. Det var et biluheld, men der var lidt uvished om det var med vilje eller ej.

Min mor kom på besøg nogle gange hos plejefamilien. Hun var sindssyg god til at lege. Og når hun kom, blev vi altid forkælet helt vildt, og så måtte vi købe alt det slik vi ville have, og så gik vi tilbage og byggede huler. Hun var altid meget fin. Det tænker man ikke om sådan en der har et misbrug, men hun havde altid stiletter på, også når hun gik rundt inde i de buske, hvor vi lavede huler. Det var så sjovt.

Jeg kaldte dem mor 1 og mor 2, og så havde jeg to mødre. Sådan var det bare. Jeg tror, når min biologiske mor var der, så var hun mor 1, og så var den anden mor 2.

Vi havde en aftale om, at hun skulle komme hver onsdag på besøg. Onsdag var sådan hellig. Der havde jeg ikke legekammerater på besøg. Men det var sjældent hun rent faktisk dukkede op. Så der sad vi tit, mig og min søster, og ventede på, at hun skulle komme, men så nåede hun ikke lige bussen, og så var der det ene og det andet.

Men når hun så endelig kom...

14. DØDEN

DATTEREN

Min biologiske mor døde af en overdosis. Jeg var cirka 10 eller 11 år. Jeg havde altid så svært ved at falde i søvn om aftenen, og så lå jeg tit inde på mit værelse og snakkede med mine bamser. Jeg kan godt huske den aften min plejefamilie fik besøg af politiet. Jeg vidste med det samme, at det var noget med min mor. Vi havde sådan en lang gang. Så jeg stillede mig hen til døren og lyttede, og så kunne jeg godt høre, at det var det, som var sket. Så løb jeg tilbage ind i min seng og græd helt vildt og var super ked af det. Men min plejemor havde heldigvis opdaget, at jeg havde lyttet, og hun kom ned til mig.

Det var næsten som om, at jeg havde en følelse af, at jeg havde forventet det skulle ske. At hun ville dø.

For mine plejeforældre, var min biologiske mor en slags datter for dem. De hjalp hende rigtig meget og havde en rigtig god relation til hende.

Det var også dem, der skulle identificere hende, da hun blev fundet. Hun havde lagt i et par dage og så ikke særlig ... menneskelig ud.

Det blev min plejefar helt syg af, og han begyndte at drikke. Han har aldrig været voldelig eller noget som helst, men der var nogen der lagde mærke til at han begyndte at drikke. Og vi boede i sådan en meget lille by, så begyndte der at gå en masse rygter; at han var voldelig mod os – hans plejedøtre - og misbrug og alt muligt. Men det passede jo overhovedet ikke nogen af tingene, og så endte det bare med, at han ikke kunne holde til det længere. Han tog sit eget liv. Det er femten år siden i går.

Det var cirka et år efter min biologiske mor døde. Og ikke lang tid efter døde en anden bror jeg havde, også af en overdosis. Og jeg kan huske, at jeg tænkte; hvem bliver den næste? De faldt som fluer.

15. DET MAN HAR

DATTEREN

Jeg blev gift i sommers, og bare det med, at min plejefar ikke var med til det. At han ikke har set sine børnebørn eller mødt min mand.

Heldigvis har jeg også min mor, som bor tæt på, og hun er en stor del af vores liv. Og børnenes.

Det er vel også bare med at være taknemmelig for det man har.

Og jeg har søskende, og de har børn, og vi har børn overalt i vores familie og liv og glade dage.

Og i dag er jeg kommet over den der: "Hvem bliver den næste?"

16. HJÆLPSOMHED

Et ægtepar på 1. salen i min opgang, tilbød at køre for mig, da min bil var skrottet.

Den hjælpsomhed har jeg aldrig oplevet før.

Sådan er der her i Brændgårdsparken.

17. INDSAMLINGEN

Efter vores bryllupsdag havde alle i opgangen samlet et symbolsk beløb ind og lagt det i postkassen sammen med en lykønskning.

18. FAMILIE

Jeg kommer fra Mogadishu i Somalia.

Jeg fik engang et helt smykke sæt af min mand, da vi blev gift i Mogadishu i 1988.

Vi holder bryllup på en anden måde end i Danmark. Det varer 7 dage. Vi spiser mange forskellige retter. Og mandens familie betaler penge til pigens familie; en medgift. Det betyder meget når piger bliver gift. Det er en stor begivenhed.

I Somalia lever man enten som høj status eller lav status. Vi havde høj status. Vi var velhavende. Vi havde tjenestefolk. Og så kom borgerkrigen. Min familie blev spredt ud i hele Europa, og pludselig sad jeg i et rækkehus i Tarm. Og der var kulde og sne. Det var det værste.

Vi kom til Brændgårdsparken i 2013. Og vi kommer i en forening for muslimer her i Herning. Det havde de ikke i Tarm. Vi mødes hver lørdag.

Vi er tre veninder, der kender hinanden, som bor her i Brændgårdsparken. Vi er meget tætte. Vi laver mange ting sammen.

Jeg følte mig meget ensom da jeg kom til Danmark, men det gør jeg ikke mere. Jeg har ny familie her.

19. MOREN FORTSAT

Jeg kan stadigvæk godt mærke Palle engang imellem.

Når en person dør, så lukker vi vinduet op. Så lukker du døden ud.

Vi bliver hentet af nogle vi kender fra den anden side, og så svæver vi, altså, vi flyver ikke, man bliver løftet – båret ud – og så kommer man ud på en grøn mark, og det går langsomt, men lige så stille opad. Og når man har været over den grønne mark, så lukker man for sin hjerteenergi, for den er grøn. Så kan du ikke huske mere. Alle minder og følelser ligger du bag dig.

Så kommer du til færgemanden. Det er vand. Det er bevægeligheden. Det er blå. Derfor er det godt, når nogle dør, at man ligger en blomst eller noget andet til den døde. Som betaling til færgemanden. Og når færgemanden er kommet over på den anden side, så har du fundet frem. Så går det lidt mere stejlt op. Du kan ikke føle, du kan ikke tale, du er fri.

Og så kommer du til Kristus trappen, det er de sidste skridt, men du skridter ikke, du bliver løftet.

Og så kommer man ind i det man kalder for himmeriget. Og så bliver man modtaget af nogen fra sit tidligere liv.

Og til sidst bliver man et åndevæsen. Man kigger ned og ser en dreng og en pige lave det sjove, og tænker, der skal jeg ned. Dem skal jeg lære.

Så bliver man genfødt.

Det er børn der lærer os, og det er os der sætter grænser. Det er børnene der lærer os.

Jeg ved ikke, hvem der henter mig når vinduet bliver åbnet. Jeg havde et meget nært forhold til min mormor... men hvem ønsker jeg at blive hentet af...? Måske min søn. Der er meget vi ikke nået at få snakket igennem.

20. TAXACHAUFFØREN FORTSAT

”Hvis du betragter alle de andre som nogle idioter, så kan det ikke gå galt for dig.”

Jeg kan huske, jeg var hjemme en eftermiddag hvor viceværten skulle komme og lave noget. Og så kunne vi bare høre en kvinde skribe. Jeg sagde til viceværten, det har nok stået på et kvarter, det kan ikke blive ved. Nu ringer vi til politiet. Men de havde så ikke lige tid til at komme. Så sagde jeg, prøv lige at hør her, jeg er fandeme bange for at han slår hende ihjel, jo. Og så kom der jo så et ordentligt hvin der, og så siger ham betjenten: ”Var det det jeg kunne høre i telefonen?”

så sagde jeg: ”Ja, det er det.”

Og så sagde han: ”Der er en patruljevogn på vej”

Der gik to minutter, og så kom de. Og så kommer ham der ffolset ned og hilser pænt på. Så sagde jeg: ”Er det dig der banker konen?”

Så sagde han: ”Nej, det kunne han aldrig finde på.”

Så sagde jeg: ”Jeg tror fandeme du er en løgnhals, du er.”

Og så gik han. Så gik der noget tid, og så var der ballade igen, og så fik de ham. Man skal sgu ikke rende og slå på hinanden. Sådan er det.

Ellers er der sgu meget roligt.

Jeg har boet her siden 1. april 2016. Og nu har jeg så mødt Tina. Hun kommer fra Viborg. Vi bor sammen nu.

Men vi er blevet taget godt imod her. Det er også fordi vi selv er åbne. Hvis du bare lukker alle døre og vinduer, så får du jo ingen kontakt. Du er nødt til at have et åbent sind. Og det er dejligt, at der er nogle arrangementer her. Det er jo også med til at skabe lidt sammenhold. Men jeg synes, det er lidt synd, at vi ikke laver mere med dem med anden etnisk baggrund end dansk. Man kunne for eksempel skiftes til at stå for fællesspisning, og servere sin mad for hinanden. Så kunne man måske også bedre forstå hinanden og hinandens kulturer.

Det kan godt være at alle andre er nogle idioter ude i trafikken, men når vi alle kommer ud af tøjet, så er vi sgu alle ens.

4. GRUPPE RUTE AFSLUTTES

4. GRUPPE ankommer til multihusets sal, med tingene de medbringer fra DATTERENS bil.

Her samles alle grupperne, og snart oplever de alle de afsluttende fortællinger i fællesskab.

Sidste del starter på side 200.

5. RUTE

OVERSKRIFT

”FORTID”

* tidsrum som ligger forud for den nuværende tid

1. DE FORFÆRDELIGE

Jeg har boet her siden Brændgårdsparken blev bygget. Dengang var det bare ét stort mudderområde.

Og det var nogle forfærdelige mennesker der boede her. Jeg havde egentlig ikke lyst til at blive boende, men med tiden blev det bedre.

De forfærdelige mennesker blev udskiftet med nogle bedre

2. MUDDERET

Da vi flyttede ind i 69, var der ikke lavet terrasser eller anlagt områder.

Børn kunne godt sidde fast i mudderet, så forældre skulle ud og hente sko der sad fast i mudderet.

3. TIDLIGERE LEJERE

Jeg stod nr. 20 på listen da jeg fik min lejlighed i Brændgårdsparken tilbudt. Jeg boede i et sommerhus i et år inden jeg flyttede herop.

Jeg var inde og se den, og den var bare ramponeret. Der havde vidst været en krig mellem manden og damen. Fordøren var fuldstændig flået fra hinanden, og jeg spurgte viceværten:

”Har de haft stor hund eller noget?”

Og han sagde: ”Nej, det var vidst en mand der gerne ville ind.”

”Jeg håber da han ved, at hun er flyttet”

4. MOREN

Vores yngste. Palle. Kom ud og sejlede i 2 år. Ud i verden. Han ville ikke fotograferes, og han ville heller ikke klippes. Men så fik jeg alligevel et billede af ham, da han kom hjem fra Paraguay.

Det billede hænger i min lejlighed så det er noget af det første jeg ser når jeg kommer hjem.

Jeg vågnede ved to tiden natten til mandag, og jeg kunne mærke Palle. Der var noget, der ikke var som det skulle være. Jeg ringede til ham, men jeg kunne ikke få fat i ham.

Og så går jeg på arbejde om mandagen. Og senere da jeg ser min datter, spørger hun, hvor jeg har været henne, og jeg siger: ”Hvad mener du, jeg har da været på arbejde, det er da mandag.”

Og så siger hun: ”Mor, du skal lige komme med ind.” så siger hun. ”Palle, han er død, mor.”

”Nej, nu må du fandeme holde.”

Det er 15 år siden. Han blev 21 år.

Han var på en cafe, i midtbyen af Aarhus. Så da de lukker cafeen om aftenen, kan de ikke forstå, at de ikke kan komme ind på det ene toilet. Der er fire toiletter, og det var en mærkelig måde det var lukket på. Udefra. Og da ligger han ind over... håndvasken. Der er altså én der har stukket i ham.

Det er først for syv år siden, at jeg selv begyndte at gå på kirkegården, men jeg er ikke glad ved det. Men jeg erkender det nu. Det har jeg godt nok ikke gjort før. Men jeg forstår det ikke. Jeg tror heller aldrig jeg kommer til det. Det er noget andet når det er sin ven, kone eller familiemedlem, min mor, mormor eller morfar, far, men et barn... det er...

Men jeg kom videre. Livet skal videre.

5. DATTEREN

Jeg er 27 år, og jeg bor sammen med min mand og to børn. Vi har boet her i 2 år.

Jeg er oprindeligt fra Nordjylland. Oppe omkring Blokhus og Faarup Sommerland. Hvor jeg har boet i plejefamilie lige siden jeg blev født, fordi mine forældre var ude i noget stofmisbrug. Mine to ældre søskende var også i plejefamilien. Vi havde alle tre samme mor.

Min biologiske far døde da jeg var helt lille, så ham har jeg faktisk aldrig kendt. Det var et biluheld, men der var lidt uvished om det var med vilje eller ej.

Min mor kom på besøg nogle gange hos plejefamilien. Hun var sindssyg god til at lege. Og når hun kom, blev vi altid forkælet helt vildt, og så måtte vi købe alt det slik vi ville have, og så gik vi tilbage og byggede huler. Hun var altid meget fin. Det tænker man ikke om sådan en der har et misbrug, men hun havde altid stiletter på, også når hun gik rundt inde i de buske, hvor vi lavede huler. Det var så sjovt.

Jeg kaldte dem mor 1 og mor 2, og så havde jeg to mødre. Sådan var det bare. Jeg tror, når min biologiske mor var der, så var hun mor 1, og så var den anden mor 2.

Vi havde en aftale om, at hun skulle komme hver onsdag på besøg. Onsdag var sådan hellig. Der havde jeg ikke legekammerater på besøg. Men det var sjældent hun rent faktisk dukkede op. Så der sad vi tit, mig og min søster, og ventede på, at hun skulle komme, men så nåede hun ikke lige bussen, og så var der det ene og det andet.

Men når hun så endelig kom...

6. SERVERINGSBAKKEN

En ting i mit hjem der betyder noget særligt for mig?

En serveringsbakke som mit barnebarn har lavet til mig da hun var 12 år.

Hun døde sidste år. Kun 16 år gammel.

7. DRAGEKISTEN

En ting i mit hjem der betyder noget særligt for mig?

Dragekisten. Den kommer fra min oldefar. Den har stået ved mine forældre, men står nu hos mig. Men det sjove er, at jeg var bange for min oldefar og ville ikke op til ham.

Jeg kan huske, at han engang havde blod i ansigtet.

8. AFBRYDERNE

En ting i mit hjem der betyder noget særligt for mig?

Jeg tænker på to fatninger, med små afbrydere af porcelæn monteret direkte på fatningen.

Jeg nyder det lille sprøde klik, når jeg drejer afbryderen.

Jeg har fået dem af min far. Han har dem fra sin far. Jeg har aldrig set nogen mage til.

9. MORTEN KORCH

En ting i mit hjem der betyder noget særligt for mig?

Min samling af 115 bøger skrevet af Morten Korch, og en kop jeg vandt i programmet Danmarks Mester. Jeg blev nr. 2.

Det var en quiz om Morten Korch.

10. FORMANDEN

FORMANDEN

Vi har fællesspisning 8 gange om året. I dag skal vi have pasta og kødsovs.

Man kan også komme ude fra og spise med, hvis man er ifølge med nogle fra området. Der kommer altid flest i november måned, når der er julefrokost. Så bliver der fyldt helt op. Så kommer der 80.

Det startede med, at ham der var formand i vores afdelingsbestyrelse var flyttet og havde købt hus, og så kom den samlede bestyrelse til mig og spurgte, om jeg ikke ville stille op. Det var op til at den store renovation skulle gå i gang, og de ville gerne have en formand der vidste lidt om sådan noget. Så blev jeg formand.

11. BEBOER-DEMOKRATIET

FORMANDEN

Vi har jo et beboer-demokrati. Hver lejlighed har 2 stemmer. Så har både manden og konen jo en stemme. Så de er nødt til at tale om tingene. Hvis én vil have et nyt køleskab, imens den anden IKKE vil have et nyt køleskab, så kan hverken kvinden eller manden bare få ret.

Ifølge loven kan beboerne også spørge ind til og stemme om hver enkel ting i regnskabet. På nær det som er lovgivne renter og sådan noget. Beboerne har faktisk mere indflydelse end de er klar over, men de bruger det ikke. Der er nogle stykker der aktive, men det er et meget lille mindretal.

Men så blev jeg jo for 4-5 år siden væltet som formand. Der var et forslag om, at man skulle have lov til at have hund. Det var jeg imod, for jeg synes sådan set det var synd for hundene, hvis de skulle bo her på 1. 2. og 3. sal. og ikke kunne komme ud og røre sig. Men det blev så vedtaget med 52 stemmer mod 50. Havde der bare været én lejlighed mere der var imod, så...

Men så var der én der stillede op. Han så der var en chance. Jeg fik 30 stemmer, og han fik 52. Der var jeg noget chokeret. Han begrundede ikke hvorfor han stillede op. Han synes bare der skulle være et valg. Det var imens vi var i gang med renoveringen. Jeg var meget skuffet. Det var jeg...

12. MØDET

FORMANDEN

Jeg var 23 da jeg blev gift, og hun var 22, og vi er gift stadigvæk.

Vi mødte hinanden i Ringkøbing. Jeg fandt en annonce i avisen, at jeg kunne få et værelse på nygade 22 i Ringkøbing. Der stod Grand Hotel: det var da mærkeligt. Hotel? Det var fordi de om vinteren lejede et eller to værelser ud på rejsegangen, for at få varme i. Der var jo ikke så mange overnattende gæster. Så det endte med at jeg tog det værelse, og det var jo møbleret og sådan noget. Men så så jeg, at der var et ledigt værelse oven over, hvor de unge piger også havde værelse, og det var 50 kroner billigere, og ja, der var jo både en seng og et skab. Man kunne også spise på hotellet, og der arbejdede min kone i køkkenet. Det var der jeg lærte hende at kende.

Jeg var kørt ud til noget familie, en kusine, for at se om de var hjemme, men det var de ikke. Så kørte jeg hjem igen og kørte om og stillede min cykel ind. Og da jeg når om til hoveddøren, da kommer hun løbende ned ad trappen og var ved at knappe sin regnfrakke, for det var sådan lidt tåget vejr. Så spurgte jeg, hvad hun skulle. Hun sagde, at hun skulle i biografen der lå lige over for, men jeg sagde, nej, den var jeg inde og se i går, den er intet værd.

”Kan du ikke gøre mig en tjeneste?” spurgte jeg så.

”Jo, hvad er det?”

”Jeg har hørt om sådan et værtshus der hedder Sorte Lui, men jeg kan godt nok ikke finde det. Det skulle ligge omme ved siden ad Morten P, men jeg har været deromme, og jeg kunne ikke finde det.”

Jo, men det kunne hun godt. Vi kom på Sorte Lui, og det var der vi begyndte at komme sammen.

Vi har snart været gift i 50 år. Guldbryllup. Om 2 år. Men det tror jeg ikke vi kommer til at opfylde. På grund af sygdom.

13. HJÆLPSOMHED

Et ægtepar på 1. salen i min opgang, tilbød at køre for mig, da min bil var skrottet.

Den hjælpsomhed har jeg aldrig oplevet før.

Sådan er der her i Brændgårdsparken.

14. INDSAMLINGEN

Efter vores bryllupsdag havde alle i opgangen samlet et symbolsk beløb ind og lagt det i postkassen sammen med en lykønskning.

15. FAMILIE

Jeg kommer fra Mogadishu i Somalia.

Jeg fik engang et helt smykke sæt af min mand, da vi blev gift i Mogadishu i 1988.

Vi holder bryllup på en anden måde end i Danmark. Det varer 7 dage. Vi spiser mange forskellige retter. Og mandens familie betaler penge til pigens familie; en medgift. Det betyder meget når piger bliver gift. Det er en stor begivenhed.

I Somalia lever man enten som høj status eller lav status. Vi havde høj status. Vi var velhavende. Vi havde tjenestefolk. Og så kom borgerkrigen. Min familie blev spredt ud i hele Europa, og pludselig sad jeg i et rækkehus i Tarm. Og der var kulde og sne. Det var det værste.

Vi kom til Brændgårdsparken i 2013. Og vi kommer i en forening for muslimer her i Herning. Det havde de ikke i Tarm. Vi mødes hver lørdag.

Vi er tre veninder, der kender hinanden, som bor her i Brændgårdsparken. Vi er meget tætte. Vi laver mange ting sammen.

Jeg følte mig meget ensom da jeg kom til Danmark, men det gør jeg ikke mere. Jeg har ny familie her.

16. MOREN FORTSAT

Jeg kan stadigvæk godt mærke Palle engang imellem.

Når en person dør, så lukker vi vinduet op. Så lukker du døden ud.

Vi bliver hentet af nogle vi kender fra den anden side, og så svæver vi, altså, vi flyver ikke, man bliver løftet – båret ud – og så kommer man ud på en grøn mark, og det går langsomt, men lige så stille opad. Og når man har været over den grønne mark, så lukker man for sin hjerteenergi, for den er grøn. Så kan du ikke huske mere. Alle minder og følelser ligger du bag dig.

Så kommer du til færgemanden. Det er vand. Det er bevægeligheden. Det er blå. Derfor er det godt, når nogle dør, at man ligger en blomst eller noget andet til den døde. Som betaling til færgemanden. Og når færgemanden er kommet over på den anden side, så har du fundet frem. Så går det lidt mere stejlt op. Du kan ikke føle, du kan ikke tale, du er fri.

Og så kommer du til Kristus trappen, det er de sidste skridt, men du skridter ikke, du bliver løftet.

Og så kommer man ind i det man kalder for himmeriget. Og så bliver man modtaget af nogen fra sit tidligere liv.

Og til sidst bliver man et åndevæsen. Man kigger ned og ser en dreng og en pige lave det sjove, og tænker, der skal jeg ned. Dem skal jeg lære.

Så bliver man genfødt.

Det er børn der lærer os, og det er os der sætter grænser. Det er børnene der lærer os.

Jeg ved ikke, hvem der henter mig når vinduet bliver åbnet. Jeg havde et meget nært forhold til min mormor... men hvem ønsker jeg at blive hentet af...? Måske min søn. Der er meget vi ikke nået at få snakket igennem.

17. DATTEREN FORTSAT

Jeg kaldte dem mor 1 og mor 2, og så havde jeg to mødre. Sådan var det bare.

Min biologiske mor døde af en overdosis. Jeg var cirka 10 eller 11 år. Jeg havde altid så svært ved at falde i søvn om aftenen, og så lå jeg tit inde på mit værelse og snakkede med mine bamser. Jeg kan godt huske den aften min plejefamilie fik besøg af politiet. Jeg vidste med det samme, at det var noget med min mor. Vi havde sådan en lang gang. Så jeg stillede mig hen til døren og lyttede, og så kunne jeg godt høre, at det var det, som var sket. Så løb jeg tilbage ind i min seng og græd helt vildt og var super ked af det. Men min plejemor havde heldigvis opdaget, at jeg havde lyttet, og hun kom ned til mig.

Det var næsten som om, at jeg havde en følelse af, at jeg havde forventet det skulle ske. At hun ville dø.

For mine plejeforældre, var min biologiske mor en slags datter for dem. De hjalp hende rigtig meget og havde en rigtig god relation til hende.

Det var også dem, der skulle identificere hende, da hun blev fundet. Hun havde lagt i et par dage og så ikke særlig ... menneskelig ud.

Det blev min plejefar helt syg af, og han begyndte at drikke. Og så endte det bare med, at han ikke kunne holde til det længere. Han tog sit eget liv. Det er femten år siden i går.

Det var cirka et år efter min biologiske mor døde. Og ikke lang tid efter døde en anden bror jeg havde, også af en overdosis. Og jeg kan huske, at jeg tænkte; hvem bliver den næste? De faldt som fluer.

Jeg blev gift i sommers, og bare det med, at min plejefar ikke var med til det. At han ikke har set sine børnebørn eller mødt min mand.

Heldigvis har jeg også min mor, som bor tæt på, og hun er en stor del af vores liv. Og børnenes.

Det er vel også bare med at være taknemmelig for det man har.

18. TØRRESTATIVERNE

FORMANDEN

Jeg kan huske et år, der var en beboer, hun ville have sat tørrestativer op. Sådan nogle tørrepladser. Her udenfor.

Jeg tror, jeg havde 30 ulemper og nogle få goder. Jeg kunne da godt se det var dejligt for sådan noget sengetøj, men hvordan skulle det styres? Hvor mange tørrepladser skal der være? Hvordan kan vi garantere, at vedkommendes vasketøj bliver tørt i tid til den næste? Hvad med tyveri? Og hvem vil se på sådan noget fra sine vinduer?

Jeg var ikke imod det, jeg ville bare have nogle svar på spørgsmålene. Der gik mange rygter om at jeg var imod tørrepladser, men det var jeg aldrig, Jeg ville da bare vide, hvordan det skulle styres? For hvis der blev ballade, eller der blev stjålet, så var det jo afdelingsbestyrelsen der hang på den.

Men en god formand må jo også kunne tage upopulære beslutninger, og der må være regler, der må være en mening med tingene. Ellers går det hele jo bare op i limningen.

19. STILHEDEN

FORMANDEN

Min kone har fået konstateret Alzheimers. Det er en træls sygdom.

Det kan de ikke gøre noget ved. De kan give noget medicin, der måske kan forsinke det lidt.

Min kone har aldrig været den der har snakket meget, men nu siger hun bum ingenting. Nul. Vi kan gå en hel dag, og spørger jeg hende om noget så siger hun ja eller nej. Vi er nogle pårørende der mødes, og de siger alle sammen, at de demente simpelthen er så aggressive, men hun er ikke aggressiv. Hun er stille. Siger ingenting. Når folk får demens, afspejler det hvordan de har været, før de fik demens. Så kan jeg bedre forstå min kone ingenting siger, for hun har aldrig sådan selv blandet sig og sagt så meget. Men hun har ændret sig. Hun er blevet meget mere stille. Hun sover meget. Ingen initiativ. Man skal sige alt til hende. Hun forsvinder ind i sig selv. Men når hun ser børnebørnene, de små, så lever hun op. Men hun kan kun klare en time til to.

Sådan en dag som i dag, sover hun til elleve - halv elleve, og så kommer hun i bad og tøjet. Og så spiser hun lidt, og så ligger hun på sofaen og sover lidt.

Og det at få hjælp. Så længe der er en rask mand, så kan du ikke få hjælp til rengøring. Du kan få til personlig pleje, men hun kan jo selv tage tøj på og gå i bad og sådan noget. Rengøring og alt muligt andet – nul – det kan din mand bare gøre.

Nogle gange kunne det være rart med lidt hjælp.

20. LIMNINGEN

FORMANDEN

Nogle siger, kan du ikke få hende på aflastning, så du får nogle timer selv også, men jeg har sgu timer nok for mig selv. Det er meget ensomt indimellem. Der kører alt for mange tanker op i ens hoved.

Jeg ved godt, det er vanskeligt hvordan folk de skal tolke det, men jeg har savnet utrolig meget at der var nogen der spurgte mig:

”Hvordan har du det?”

I stedet for at spørge, hvordan har min kone det? Hun har det sgu godt, som hun har det. Men jeg ved godt det er vanskeligt. Hvad skal man sige til de pårørende? Der er kun en af mine svigersønner der for et år siden spurgte, hvordan jeg havde det. Og når min bror og svoger ringer, de spørger heller aldrig om noget. De spørger ikke ind.

Men vi får dagene til at hænge sammen. Det skal det jo. Hænge sammen.

Der gik over 40 år inden min kone indrømmede, at hun havde set mig komme den dag vi mødte hinanden, og at det var derfor hun var løbet ned ad trappen på det tidspunkt hun gjorde.

Hun havde set mig.

5. GRUPPE RUTE AFSLUTTES

5. GRUPPE ankommer til multihusets sal, med de rene forklæder fra vaskekølden.

Her samles alle grupperne, og snart oplever de alle de afsluttende fortællinger i fællesskab.

Sidste del starter på side 200.

6. RUTE**OVERSKRIFT****”FRYGT”**

* stærk ubehagelig følelse, fremkaldt af en forestilling om at nogen eller noget er farlig, truende eller vil påføre én smerte, ulykke el. lign.

1. BALLADEMAGERNE

Der er nogle af somalierne der går lidt over nogle grænser nogle gange. De sidder bag multihuset, på bænke og ryger og er ubehøvlet. Rigtig ubehøvlet. Især over for de unge piger.

De er nok mellem 15 og 20 år, og de sidder og ryger hash. Og da SSP kom, fik de bare fuckfingeren og de kunne bare skrubbe af. Så snart de er i flok, så kan de jo det hele.

Men jeg har aldrig været bange for at gå her om aftenen.

2. FORSTÅELEN

Det er for det meste rart at bo her. Men her bor også mange mærkelige mennesker. Der bor også en psykisk syg kvinde. Hun kan godt finde på at råbe efter os børn. Skældsord. Hun har engang råbt kælling efter mig.

Men jeg har snakket med min mor om hende. Det er jo synd for hende. Hun er jo psykisk syg.

3. KÆLDEREN

Vi tror, der er nogle unge der holder til nede i en af kældrene. De ryger hash.

Men det er ikke unge herfra området. De kommer fra et andet område

Vi ved ikke hvordan de kommer ind.

4. FORMANDEN

Vi mødte hinanden i Ringkøbing. Jeg fandt en annonce i avisen, at jeg kunne få et værelse på nygade 22 i Ringkøbing. Der stod Grand Hotel: det var da mærkeligt. Hotel? Det var fordi de om vinteren lejede et eller to værelser ud på rejsegangen, for at få varme i. Der var jo ikke så mange overnattende gæster. Så det endte med at jeg tog det værelse, og det var jo møbleret og sådan noget. Men så så jeg, at der var et ledigt værelse oven over, hvor de unge piger også havde værelse, og det var 50 kroner billigere, og ja, der var jo både en seng og et skab. Man kunne også spise på hotellet, og der arbejdede min kone i køkkenet. Det var der jeg lærte hende at kende.

En dag kommer hun løbende ned ad trappen og var ved at knappe sin regnfrakke, for det var sådan lidt tåget vejr. Så spurgte jeg, hvad hun skulle. Hun sagde, at hun skulle i biografen der lå lige over for, men jeg sagde, nej, den var jeg inde og se i går, den er intet værd.

”Kan du ikke gøre mig en tjeneste?” spurgte jeg så.

”Jo, hvad er det?”

”Jeg har hørt om sådan et værtshus der hedder Sorte Lui, men jeg kan godt nok ikke finde det. Det skulle ligge omme ved siden ad Morten P, men jeg har været deromme, og jeg kunne ikke finde det.”

Jo, men det kunne hun godt. Vi kom på Sorte Lui, og det var der vi begyndte at komme sammen.

Der gik over 40 år inden hun indrømmede, at hun havde set mig komme, og at det var derfor hun var løbet ned på det tidspunkt.

Vi har snart været gift i 50 år. Guldbryllup. Om 2 år. Men det tror jeg ikke vi kommer til at opfylde. På grund af sygdom. Min kone har fået konstateret Alzheimers. Det er en træls sygdom.

5. DATTEREN

Jeg er 27 år, og jeg bor sammen med min mand og to børn. Vi har boet her i 2 år.

Jeg er oprindeligt fra Nordjylland. Oppe omkring Blokhus og Faarup Sommerland. Hvor jeg har boet i plejefamilie lige siden jeg blev født, fordi mine forældre var ude i noget stofmisbrug. Mine to ældre søskende var også i plejefamilien. Vi havde alle tre samme mor.

Min biologiske far døde da jeg var helt lille, så ham har jeg faktisk aldrig kendt. Det var et biluheld, men der var lidt uvished om det var med vilje eller ej.

Min mor kom på besøg nogle gange hos plejefamilien. Hun var sindssyg god til at lege. Og når hun kom, blev vi altid forkælet helt vildt, og så måtte vi købe alt det slik vi ville have, og så gik vi tilbage og byggede huler. Hun var altid meget fin. Det tænker man ikke om sådan en der har et misbrug, men hun havde altid stiletter på, også når hun gik rundt inde i de buske, hvor vi lavede huler. Det var så sjovt.

Jeg kaldte dem mor 1 og mor 2, og så havde jeg to mødre. Sådan var det bare. Jeg tror, når min biologiske mor var der, så var hun mor 1, og så var den anden mor 2.

Vi havde en aftale om, at hun skulle komme hver onsdag på besøg. Onsdag var sådan hellig. Der havde jeg ikke legekammerater på besøg. Men det var sjældent hun rent faktisk dukkede op. Så der sad vi tit, mig og min søster, og ventede på, at hun skulle komme, men så nåede hun ikke lige bussen, og så var der det ene og det andet.

Men når hun så endelig kom...

6. INDBRUD

Vores nabo havde indbrud. Det var træls for dem, og ret usædvanligt da det foregik på 3. sal.

Vi har ikke hørt noget. Men skulle alligevel afhøres af politiet, da vores store dreng på 13 måske havde set tyveknægtene.

7. TIDLIGERE LEJERE

Jeg stod nr. 20 på listen da jeg fik min lejlighed i Brændgårdsparken tilbudt. Jeg boede i et sommerhus i et år inden jeg flyttede herop.

Jeg var inde og se den, og den var bare ramponeret. Der havde vidst været en krig mellem manden og damen. Fordøren var fuldstændig flået fra hinanden, og jeg spurgte viceværten:

”Har de haft stor hund eller noget?”

Og han sagde: ”Nej, det var vidst en mand der gerne ville ind.”

”Jeg håber da han ved, at hun er flyttet”

8. BANGLADESH

Jeg har en datter der bor i Bangladesh. Min datter og veninde tog derned i 3 måneder, men hun kom aldrig tilbage igen. Det var meget svært for mig.

Hun har boet der i 13 år. Er gift og har børn og alt det der. Hun kommer aldrig hjem.

Jeg har været dernede mange gange. Jeg er der en gang om året. Efteråret. Jul, hvor man kan tage 14 dags fri. Det er sådan et land man ellers ikke ville rejse til; man har jo ikke noget at komme der efter. Der er ingen turister.

Der er jo lidt noget terrorisme skidt dernede. Man kan jo ikke gå frit dernede mere.

Man har chauffør på, og tonede ruder, og man bliver bare kørt derhen hvor man skal. Og hendes børn er aldrig med ude og handle for eksempel.

Jeg føler mig tryk når jeg er der, men det er jo vildt irriterende, at man ikke lige kan gå en tur ned i byen med sin rygsæk, som man kunne for 10 år siden. Det kan man ikke mere. Hun er holdt op med at arbejde. Hun kører med børnene i skole, og til alle steder, med chauffør. De tør ikke lade dem køre i skolebus og sådan noget.

For 2 år siden, da hendes mand og børn var hjemme på sommerferie, da skete der et terrorangreb på en cafe dernede. En fredag. Det var 5 unge mænd, fra velstillede familie, og den enes far var i regering, og de stormede ind i den her cafe og simpelthen slagtede. Jeg så billeder fra cafeen. De var slagtet med macheter. Hun kendte 5 af dem der var døde. Det var en international cafe, en fredag, hvor alle havde fri. Det var tæt på deres hus.

9. ALLE SOM EN

Engang var der en bestemmelse i området; at der kun måtte være én familie pr. opgang som havde anden etnisk baggrund end dansk, men sådan er det ikke længere.

Men der skal jo også være plads til dem, og de er jo for fanden ikke værre end os; danskere er jo også forfærdelige!

10. KILDEN

TAXACHAUFFØREN

Jeg er 54 år, og jeg har kørt taxa i Herning i 32 år. Min far var taxachauffør i 50 år. Og dengang jeg startede med at køre taxa, da sagde min far til mig:

”Hvis du betragter alle de andre som nogle idioter, så kan det ikke gå galt for dig.”

Der var en gammel dame, på torvet, hun går ind i den forreste bil, men kommer ud igen. Så sætter hun sig ind i nummer 2 og kommer ud igen. Og jeg tænkte, det var sgu da underligt. Så kommer hun ind til mig, og så siger hun så; hun skulle til Ry, om jeg kunne klare det. Så sagde jeg, det kunne jeg da nemt. Og så kommer vi til Ry, og så siger hun så; vi skal have fundet en kilde. En kilde? Okay? Hvor er det så? Men det vidste hun ikke. Det er jo en udfordring. Så ind på tanken og snakke med dem og fortælle, at man skal finde en kilde.

”Nåh, men den der kilde så mange kommer til, den ligger lige hernede i skoven, ned til rastepladsen, og så bare gå halvanden hundrede meter oppe, der er den.”

Jamen, så kørte vi derhen, og vi kom hen til rastepladsen, og så tænkte jeg, ja, jeg kunne da ligeså godt gå med derop, nu jeg havde siddet i bilen så længe. Så går vi derhen, og så trækker hun en vinflaske op af sin taske og fylder den med vand fra kilden. Og så siger jeg: ”Undskyld, jeg spørger, men hvorfor gør du det?”

”Jamen, vandet kan gøre at man føler sig yngre.”

Og så farede det ud af mig: ”Hvorfor tager du så ikke et bad?”

Og så kørte hun med tilbage, og da vi kom tilbage, så fik jeg det turen nu kostede, og så siger hun:

”Vil du ikke med ind og have en kop kaffe?”

”Jo tak, det vil jeg da gerne”

Hende kørte jeg meget med efter det - hun ringede når hun skulle nogle steder - indtil hun døde.

Jeg havde også engang fået et ungt par der skulle til Ikast fra Herning. De var i godt humør. Så kunne jeg godt se... hvad fanden, hvor blev hun af? Så kunne jeg høre nogle smaskelyde, og så tænder man lyset.

”Sig mig engang, er I ved at kaste op eller hvad?”

Der var bare helt stille, og så satte hun sig op, og så kunne jeg høre lynlåsen blive lukket igen.

11. OVERFALDET

TAXACHAUFFØREN

Der var også én der skulle pille ved knapperne i bilen og skruede op for musikken. Så siger jeg til ham stille og roligt, om han ikke nok vil lade være: ”Jeg kommer jo heller ikke til din arbejdsplads og piller ved dine ting.”

Men han skulle jo betale for det, og så gjorde han hvad han ville. Så sagde jeg, det skal du jo så ikke; nu holder det! Og det var faktisk det eneste der blev talt, og så fik jeg en knytnæve lige i masken. Mens jeg kører. Han var ikke fuld. Så gjorde jeg som jeg havde fået at vide, jeg skulle gøre; nøglen ud af låsen om og have fat i ham og så ned i grøften med ham. Det var efterår og godt vådt dernede.

12. TAXACHAUFFØREN

TAXACHAUFFØREN

Jeg tror, det er 25 år siden. Der var en taxachauffør der blevet stukket ihjel i Esbjerg. Det blev der snakket meget om. Så kom der en ung mand, på Herning Banegård, som hopper ind på mit bagsæde. Det er unormalt at en ung mand hopper ind på bagsædet. Særligt de helt unge hopper altid ind på forsædet. Det er kun nogle ældre der sætter sig ind på bagsædet. Men det gjorde han. Og jeg tænkte, der er et eller andet galt. Men der hvor jeg blev rigtig opmærksom, var fordi han sætter sig midt i. Inde i midten. Han skulle til Gjellerup, og da vi kommer ud forbi Herning Centeret, så bruger jeg jo mit bakspejl, og så ser jeg, at han sidder med en kniv. Sådan op i øjenhøjde. Sådan en savtakket kniv som han renser negle med. Så får vi øjenkontakt, og så spørger han, om jeg vidste, hvad man kunne bruge sådan en til?

”Den kan du bruge til at skære franskbrød med.”

Et eller andet skulle man jo svare, og så siger han: ”Ja, og så kan jeg skære i din hals.”

Hvordan jeg kom derud, til Gjellerup, det husker jeg egentlig ikke. Jeg lukker ned. Går i sort. Men da vi holder derude på adressen, så smider han kniven og nogle penge og slutter af med at sige:

”Kan du have en god aften.”

Jeg tænkte: ”Sådan en idiot. Du skulle have haft nogle tæsk.”

Lang tid bagefter samlede jeg ikke mænd op om natten. Jeg samlede kun pigerne op.

”Hvis du betragter alle de andre som nogle idioter, så kan det ikke gå galt for dig.”

13. FORDOMMENE

Der var nogle år, hvor Brændgårdsparken havde et dårligt ry. Jeg kan ikke huske hvad det var, men det var i hvert fald ikke her at man ville bo.

Jeg oplever stadig fordomme i byen, men de stemmer slet ikke overens med virkeligheden. Her er slet ikke så meget ballade.

14. INDSAMLINGEN

Efter vores bryllupsdag havde alle i opgangen samlet et symbolsk beløb ind og lagt det i postkassen sammen med en lykønskning.

15. FAMILIE

Jeg kommer fra Mogadishu i Somalia.

Jeg fik engang et helt smykke sæt af min mand, da vi blev gift i Mogadishu i 1988.

Vi holder bryllup på en anden måde end i Danmark. Det varer 7 dage. Vi spiser mange forskellige retter. Og mandens familie betaler penge til pigens familie; en medgift. Det betyder meget når piger bliver gift. Det er en stor begivenhed.

I Somalia lever man enten som høj status eller lav status. Vi havde høj status. Vi var velhavende. Vi havde tjenestefolk. Og så kom borgerkrigen. Min familie blev spredt ud i hele Europa, og pludselig sad jeg i et rækkehus i Tarm. Og der var kulde og sne. Det var det værste.

Vi kom til Brændgårdsparken i 2013. Og vi kommer i en forening for muslimer her i Herning. Det havde de ikke i Tarm. Vi mødes hver lørdag.

Vi er tre veninder, der kender hinanden, som bor her i Brændgårdsparken. Vi er meget tætte. Vi laver mange ting sammen.

Jeg følte mig meget ensom da jeg kom til Danmark, men det gør jeg ikke mere. Jeg har ny familie her.

16. FORMANDEN FORTSAT

Min kone har fået konstateret Alzheimers. Det er en træls sygdom.

Sådan en dag som i dag, sover hun til elleve - halv elleve, og så kommer hun i bad og tøjet. Og spiser hun lidt, og så ligger hun på sofaen og sover lidt.

Nogle siger, kan du ikke få hende på aflastning, så du får nogle timer selv også, men jeg har sgu timer nok for mig selv. Det er meget ensomt indimellem. Der kører alt for mange tanker op i ens hoved.

Jeg ved godt, det er vanskeligt hvordan folk de skal tolke det, men jeg har savnet utrolig meget at der var nogen der spurgte mig:

”Hvordan har du det?”

I stedet for at spørge, hvordan har min kone det? Hun har det sgu godt, som hun har det. Men jeg ved godt, det er vanskeligt. Hvad skal man sige til de pårørende? Der er kun en af mine svigersønner, der for et år siden spurgte, hvordan jeg havde det. Og når min bror og svoger ringer, de spørger heller aldrig om noget. De spørger ikke ind.

Men vi får dagene til at hænge sammen.

Det skal det jo.

Hænge sammen.

17. DATTEREN FORTSAT

Jeg kaldte dem mor 1 og mor 2, og så havde jeg to mødre. Sådan var det bare.

Min biologiske mor døde af en overdosis. Jeg var cirka 10 eller 11 år. Jeg havde altid så svært ved at falde i søvn om aftenen, og så lå jeg tit inde på mit værelse og snakkede med mine bamser. Jeg kan godt huske den aften min plejefamilie fik besøg af politiet. Jeg vidste med det samme, at det var noget med min mor. Vi havde sådan en lang gang. Så jeg stillede mig hen til døren og lyttede, og så kunne jeg godt høre, at det var det, som var sket. Så løb jeg tilbage ind i min seng og græd helt vildt og var super ked af det. Men min plejemor havde heldigvis opdaget, at jeg havde lyttet, og hun kom ned til mig.

Det var næsten som om, at jeg havde en følelse af, at jeg havde forventet det skulle ske. At hun ville dø.

For mine plejeforældre, var min biologiske mor en slags datter for dem. De hjalp hende rigtig meget og havde en rigtig god relation til hende.

Det var også dem, der skulle identificere hende, da hun blev fundet. Hun havde lagt i et par dage og så ikke særlig ... menneskelig ud.

Det blev min plejefar helt syg af, og han begyndte at drikke. Og så endte det bare med, at han ikke kunne holde til det længere. Han tog sit eget liv. Det er femten år siden i går.

Det var cirka et år efter min biologiske mor døde. Og ikke lang tid efter døde en anden bror jeg havde, også af en overdosis. Og jeg kan huske, at jeg tænkte; hvem bliver den næste? De faldt som fluer.

Jeg blev gift i sommers, og bare det med, at min plejefar ikke var med til det. At han ikke har set sine børnebørn eller mødt min mand.

Heldigvis har jeg også min mor, som bor tæt på, og hun er en stor del af vores liv. Og børnenes.

Det er vel også bare med at være taknemmelig for det man har.

18. MÆRKELEGE IDEER

TAXACHAUFFØREN

Jeg mødte jo så en dame dernede i Vejle, men så er vi så uheldige, at hun går hen og dør af det her ... kræft.

Og så tænkte jeg, lad mig komme tilbage til Herning. Og så fik jeg den lejlighed her, og det er jeg ganske ganske tilfreds med.

Jeg har boet her siden 1. april 2016. Og nu har jeg så mødt Tina. Hun kommer fra Viborg. Vi bor sammen nu.

Men man går jo og får nogle mærkelige ideer når man bor alene. Jeg sagde til hende: ”Jeg har nogle mærkelige ideer, hvis du kan indordne dig under dem, så kan jeg indordne mig dine mærkelige ideer.”

Så det er fint.

19. SKRIGET

TAXACHAUFFØREN

Jeg kan huske, jeg var hjemme en eftermiddag hvor viceværten skulle komme og lave noget. Og så kunne vi bare høre en kvinde skrike. Jeg sagde til viceværten, det har nok stået på et kvarter, det kan ikke blive ved. Nu ringer vi til politiet. Men de havde så ikke lige tid til at komme. Så sagde jeg, prøv lige at hør her, jeg er fandeme bange for at han slår hende ihjel, jo. Og så kom der jo så et ordentligt hvin der, og så siger ham betjenten: ”Var det det jeg kunne høre i telefonen?”

så sagde jeg: ”Ja, det er det.”

Og så sagde han: ”Der er en patruljevogn på vej”

Der gik to minutter, og så kom de. Og så kommer ham der fjolset ned og hilser pænt på. Så sagde jeg: ”Er det dig der banker konen?”

Så sagde han: ”Nej, det kunne han aldrig finde på.”

Så sagde jeg: ”Jeg tror fandeme du er en løgnhals, du er.”

Og så gik han. Så gik der noget tid, og så var der ballade igen, og så fik de ham. Man skal sgu ikke rende og slå på hinanden. Sådan er det.

Ellers er der sgu meget roligt.

20. UNDER TØJET

TAXACHAUFFØREN

Dengang jeg startede med at køre taxa, tænkte jeg, at jeg altid kunne køre indtil jeg fandt noget andet. Nu har jeg så kørt i 32 år. Men jeg har også været glad for det. Det har været en god tid, men man kommer sgu bare dertil, hvor man siger, nu vil man sgu prøve noget andet. Så tog jeg beslutningen; ligesom når man knipser med to fingre. Sådan

Det er ikke sjovt at være arbejdsløs, men det er den rigtige beslutning. Nu vil jeg køre lastbil. Jeg kan godt lide bare at komme ud og rulle nogle kilometer. Du kan sgu sidde og synge for dig selv. Kommer der en god melodi i radioen, så kan du synge med. Du kan fandeme gøre hvad du vil. Og man tænker jo hele sit liv igennem. Alt hvad man har oplevet. Det kan du jo sidde og tænke tilbage på. Både det gode og det dårlige.

Men vi er blevet taget godt imod her. Det er også fordi vi selv er åbne. Hvis du bare lukker alle døre og vinduer, så får du jo ingen kontakt. Du er nødt til at have et åbent sind. Og det er dejligt, at der er nogle arrangementer her. Det er jo også med til at skabe lidt sammenhold. Men jeg synes, det er lidt synd, at vi ikke laver mere med dem med anden etnisk baggrund end dansk. Man kunne for eksempel skiftes til at stå for fællesspisning og servere sin mad for hinanden. Så kunne man måske også bedre forstå hinanden og hinandens kulturer.

Det kan godt være at alle andre er nogle idioter ude i trafikken, men når vi alle kommer ud af tøjet, så er vi sgu alle ens.

6. GRUPPE RUTE AFSLUTTES

6. GRUPPE ankommer til multihusets sal, med tingene fra TAXACHAUFFØREN.

Her samles alle grupperne, og snart oplever de alle de afsluttende fortællinger i fællesskab.

Sidste del starter på side 200.

7. RUTE

OVERSKRIFT

”BRUD”

* Det at noget brækker over eller brister og derved beskadiges

1. FORÆLDRENE

Jeg er født i 1925.

Musik, børn og blomster; det er mine tre ting.

Og jeg er stædig. Stædig som min fars gamle gedebuk.

Det var så sjovt dengang, at min fars ged den var død, og så skulle den jo begraves. Tre meter ned i jorden.

Så min far holdt en tale for den: ”Stædig det har du altid været, og stædig det er du endnu.”

Min far han var lun. Han var en rigtig lun fyr. Min mor gik altid og sang. Hun nynnede altid. Simon og Julie hed de. Min mor blev 99 år, og jeg bliver snart 94 og satser på at blive 100.

Mine børn har lavet en slægtsbog til mig. Den har mange fine billeder af min familie, de huse jeg har boet i og af mine forældre.

Jeg havde nogle dejlige forældre.

2. SENGEN

En ting i mit hjem der betyder noget særligt for mig?

Vi har en seng, som vores to børn har hoppet i stykker.

3. SERVERINGSBAKKEN

En ting i mit hjem der betyder noget særligt for mig?

En serveringsbakke som mit barnebarn har lavet til mig da hun var 12 år.

Hun døde sidste år. Kun 16 år gammel.

4. DATTEREN

Jeg er 27 år, og jeg bor sammen med min mand og to børn. Vi har boet her i 2 år.

Jeg er oprindeligt fra Nordjylland. Oppe omkring Blokhus og Faarup Sommerland. Hvor jeg har boet i plejefamilie lige siden jeg blev født, fordi mine forældre var ude i noget stofmisbrug. Mine to ældre søskende var også i plejefamilien. Vi havde alle tre samme mor.

Min biologiske far døde da jeg var helt lille, så ham har jeg faktisk aldrig kendt. Det var et biluheld, men der var lidt uvished om det var med vilje eller ej.

Min mor kom på besøg nogle gange hos plejefamilien. Hun var sindssyg god til at lege. Og når hun kom, blev vi altid forkælet helt vildt, og så måtte vi købe alt det slik vi ville have, og så gik vi tilbage og byggede huler. Hun var altid meget fin. Det tænker man ikke om sådan en der har et misbrug, men hun havde altid stiletter på, også når hun gik rundt inde i de buske, hvor vi lavede huler. Det var så sjovt.

Jeg kaldte dem mor 1 og mor 2, og så havde jeg to mødre. Sådan var det bare. Jeg tror, når min biologiske mor var der, så var hun mor 1, og så var den anden mor 2.

Vi havde en aftale om, at hun skulle komme hver onsdag på besøg. Onsdag var sådan hellig. Der havde jeg ikke legekammerater på besøg. Men det var sjældent hun rent faktisk dukkede op. Så der sad vi tit, mig og min søster, og ventede på, at hun skulle komme, men så nåede hun ikke lige bussen, og så var der det ene og det andet.

Men når hun så endelig kom...

5. FORMANDEN

Vi mødte hinanden i Ringkøbing. Jeg fandt en annonce i avisen, at jeg kunne få et værelse på nygade 22 i Ringkøbing. Der stod Grand Hotel: det var da mærkeligt. Hotel? Det var fordi de om vinteren lejede et eller to værelser ud på rejsegangen, for at få varme i. Der var jo ikke så mange overnattende gæster. Så det endte med at jeg tog det værelse, og det var jo møbleret og sådan noget. Men så så jeg, at der var et ledigt værelse oven over, hvor de unge piger også havde værelse, og det var 50 kroner billigere, og ja, der var jo både en seng og et skab. Man kunne også spise på hotellet, og der arbejdede min kone i køkkenet. Det var der jeg lærte hende at kende.

En dag kommer hun løbende ned ad trappen og var ved at knappe sin regnfrakke, for det var sådan lidt tåget vejr. Så spurgte jeg, hvad hun skulle. Hun sagde, at hun skulle i biografen der lå lige over for, men jeg sagde, nej, den var jeg inde og se i går, den er intet værd.

”Kan du ikke gøre mig en tjeneste?” spurgte jeg så.

”Jo, hvad er det?”

”Jeg har hørt om sådan et værtshus der hedder Sorte Lui, men jeg kan godt nok ikke finde det. Det skulle ligge omme ved siden ad Morten P, men jeg har været deromme, og jeg kunne ikke finde det.”

Jo, men det kunne hun godt. Vi kom på Sorte Lui, og det var der vi begyndte at komme sammen.

Der gik over 40 år inden hun indrømmede, at hun havde set mig komme, og at det var derfor hun var løbet ned på det tidspunkt.

Vi har snart været gift i 50 år. Guldbryllup. Om 2 år. Men det tror jeg ikke vi kommer til at opfylde. På grund af sygdom. Min kone har fået konstateret Alzheimers. Det er en træls sygdom.

6. TIDLIGERE LEJERE

Jeg stod nr. 20 på listen da jeg fik min lejlighed i Brændgårdsparken tilbudt. Jeg boede i et sommerhus i et år inden jeg flyttede herop.

Jeg var inde og se den, og den var bare ramponeret. Der havde vidst været en krig mellem manden og damen. Fordøren var fuldstændig flået fra hinanden, og jeg spurgte viceværten:

”Har de haft stor hund eller noget?”

Og han sagde: ”Nej, det var vidst en mand der gerne ville ind.”

”Jeg håber da han ved, at hun er flyttet”

7. INDBRUD

Vores nabo havde indbrud.

Det var træls for dem, og ret usædvanligt da det foregik på 3. sal.

Vi har ikke hørt noget. Men skulle alligevel afhøres af politiet, da vores store dreng på 13 måske havde set tyveknægtene.

8. KÆLDEREN

Vi tror, der er nogle unge der holder til nede i en af kældrene. De ryger hash.

Men det er ikke unge herfra området. De kommer fra et andet område.

Vi ved ikke hvordan de kommer ind.

9. BANGLADESH

Jeg har en datter der bor i Bangladesh. Min datter og veninde tog derned i 3 måneder, men hun kom aldrig tilbage igen. Det var meget svært for mig.

Hun har boet der i 13 år. Er gift og har børn og alt det der. Hun kommer aldrig hjem.

Jeg har været dernede mange gange. Jeg er der en gang om året. Efteråret. Jul, hvor man kan tage 14 dags fri. Det er sådan et land man ellers ikke ville rejse til; man har jo ikke noget at komme der efter. Der er ingen turister.

Der er jo lidt noget terrorisme skidt dernede. Man kan jo ikke gå frit dernede mere.

Man har chauffør på, og tonede ruder, og man bliver bare kørt derhen hvor man skal. Og hendes børn er aldrig med ude og handle for eksempel.

Jeg føler mig tryk når jeg er der, men det er jo vildt irriterende, at man ikke lige kan gå en tur ned i byen med sin rygsæk, som man kunne for 10 år siden. Det kan man ikke mere. Hun er holdt op med at arbejde. Hun kører med børnene i skole, og til alle steder, med chauffør. De tør ikke lade dem køre i skolebus og sådan noget.

For 2 år siden, da hendes mand og børn var hjemme på sommerferie, da skete der et terrorangreb på en cafe dernede. En fredag. Det var 5 unge mænd, fra velstillede familie, og den enes far var i regering, og de stormede ind i den her cafe og simpelthen slagtede. Jeg så billeder fra cafeen. De var slagtet med macheter. Hun kendte 5 af dem der var døde. Det var en international cafe, en fredag, hvor alle havde fri. Det var tæt på deres hus.

10. TREENIGHEDEN

MOREN

Jeg er healer. Blandt andet. Healingsmassage.

Den jeg har lært, er der ikke ret mange i Danmark der kan. Det er Lys-healing. Personen ligger ned. Og så skal man have en fælles energi. Den der ligger ned, og mig der står op. Alt er jo delt i tre: mig, patienten og Lyset. Det der gør healingen anderledes for mig, er at den der ligger dernede – det her er meget væsentligt – den som ligger ned, ser selv tingene.

De kommer ikke ind og skal have lagt kort eller afdøde kontakt. Jeg giver energi til dem, og det bliver løst i fællesskab. I en treenighed. Jeg har mange gange været udsat for, at der har været meget gråd. Men når vi er færdige efter en time, så er det løst. Så snakker vi bagefter. Så kan de få et glas vand.

Jeg ved godt, hvordan det måske lyder, men som barn kunne jeg gå og tale med planterne i haven; rebs, hyldebær, solbær, stikkelsbær. Jeg kan ikke sige hvorfor, eller forklare hvad det var, men jeg kunne sidde og snakke med dem, og det opdagede min mormor. Men hun forstod det. I min mormors familie, var der én der kunne spå i kaffegrums, og der var én der kunne sende ånder væk, når det spøgte i et hus.

Jeg startede også med drømmetydning da jeg var 32 eller 34, og jeg har også arbejdet med kort og med afdøde kontakt. Det er ikke for børn. Man skal vide, hvad man har med at gøre når man sidder over for en person.

11. GRØNLAND

MOREN

Da jeg var på Grønland. Der måtte jeg godt tage grønlandske ting med hjem. Sådan nogle figurer. Men de er så blevet stjålet under renovationen. Nede fra min kælder.

Jeg har dog stadig fangstredskaberne. Da jeg rejste hjem fra Grønland i 74, brugte de rigtige fangere dem stadig.

Jeg har boet på Grønland i 2 år. Jeg var gift med en slagter. Og vi havde fire børn.

Man synes jo, at det var grønlænderne der drak, men det gjorde danskerne altså også.

Det jeg har set på Grønland, hvordan danskerne de har behandlet Grønlændere; jeg skammer mig. De kan feje for deres egen dør først. Fuck dem.

Og jeg har set børn på en 10 – 11 år stå udenfor en bæverdinge. Der stod sådan en lille fyr i et par gummistøvler; du aner ikke om han har bare tæer. Og står i en striketrøje, der har kendt bedre dage. Det kunne jeg ikke tåle at se. Jeg blev hidsig. Jeg gik ned på kommunekontoret, og jeg var med til at få lavet skolebespisning. Vi smurte hver dag 1650 halve stykker rugbrød og en skive franskbrød til madpakker over i skolen. Så børnene fik mad.

Og så satte vi os en dag på skolen, og så reparerede vi tøj og gik ud til børn med det; en fødselsdagsgave og julegave. De havde jo ingen penge. Forældrene drak det hele op.

Min mand blev på Grønland, og børnene flyttede med mig. Det var trist for børnene, at de skulle undvære deres far. Men de skulle have en ordentlig skolegang. Det kunne de ikke få der.

Men jeg er dybt, dybt taknemmelig for, at jeg har set Grønland.

Og vores yngste, Palle, han er født på Grønland.

12. PALLE

MOREN

Da Palle var 12 år, lå han og filosoferede på en sofa, og han sagde, at det var forkasteligt, at man ikke ville anerkende, at UFOERNE var her. Han ville heller ikke konfirmeres. Jeg spurgte, tror du ikke på biblen og på Gud, og han sagde: ”Jo, men jeg vil ikke domineres af nogen.”

Han kom ud og sejlede i 2 år. Ud i verden. Han ville ikke fotograferes, og han ville heller ikke klippes. Men så fik jeg alligevel et billede af ham, da han kom hjem fra Paraguay.

Han ringede hjem fra Aarhus. Han arbejdede på havnen. Han skulle ud og sejle igen. Jeg snakkede med ham om søndagen, og jeg syntes, han var anderledes i sin stemme, og ... han var glad for hash. Jeg tænkte, skal jeg spørge ham eller lade være. Jeg prøvede bare at lytte. Men det var en hyggelig snak.

Da vågner jeg ved to tiden natten til mandag, og jeg kunne mærke Palle. Der var noget, der ikke var som det skulle være. Jeg ringede til ham, men jeg kunne ikke få fat i ham.

Og så går jeg på arbejde om mandagen. Og senere da jeg ser min datter, spørger hun, hvor jeg har været henne, og jeg siger: ”Hvad mener du, jeg har da været på arbejde, det er da mandag.”

Og så siger hun: ”Mor, du skal lige komme med ind.” Så siger hun: ”Palle, han er død, mor.”

”Nej, nu må du fandeme holde.”

”Politiet har ledt efter dig hele dagen.”

Det er 15 år siden. Han blev 21 år.

Han var på en cafe, i midtbyen af Aarhus. Så da de lukker cafeen om aftenen, kan de ikke forstå, at de ikke kan komme ind på det ene toilet. Der er fire toiletter, og det var en mærkelig måde det var lukket på. Udefra. Og da ligger han ind over... håndvasken. Der er altså én der har stukket i ham.

Det er først for syv år siden, at jeg selv begyndte at gå på kirkegården, men jeg er ikke glad ved det.

Men jeg erkender det nu. Det har jeg godt nok ikke gjort før. Men jeg forstår det ikke. Jeg tror heller aldrig jeg kommer til det. Det er noget andet når det er sin ven, kone eller familiemedlem, min mor, mormor eller morfar, far, men et barn... det er...

Men jeg kom videre. Livet skal videre.

Men det er da han dør, at jeg bliver opmærksom på det. Spøgeriet.

13. HJÆLPSOMHED

Et ægtepar på 1. salen i min opgang, tilbød at køre for mig, da min bil var skrottet.

Den hjælpsomhed har jeg aldrig oplevet før.

Sådan er der her i Brændgårdsparken.

14. INDSAMLINGEN

Efter vores bryllupsdag havde alle i opgangen samlet et symbolsk beløb ind og lagt det i postkassen sammen med en lykønskning.

15. FAMILIE

Jeg kommer fra Mogadishu i Somalia.

Jeg fik engang et helt smykke sæt af min mand, da vi blev gift i Mogadishu i 1988.

Vi holder bryllup på en anden måde end i Danmark. Det varer 7 dage. Vi spiser mange forskellige retter. Og mandens familie betaler penge til pigens familie; en medgift. Det betyder meget når piger bliver gift. Det er en stor begivenhed.

I Somalia lever man enten som høj status eller lav status. Vi havde høj status. Vi var velhavende. Vi havde tjenestefolk. Og så kom borgerkrigen. Min familie blev spredt ud i hele Europa, og pludselig sad jeg i et rækkehus i Tarm. Og der var kulde og sne. Det var det værste.

Vi kom til Brændgårdsparken i 2013. Og vi kommer i en forening for muslimer her i Herning. Det havde de ikke i Tarm. Vi mødes hver lørdag.

Vi er tre veninder, der kender hinanden, som bor her i Brændgårdsparken. Vi er meget tætte. Vi laver mange ting sammen.

Jeg følte mig meget ensom da jeg kom til Danmark, men det gør jeg ikke mere. Jeg har ny familie her.

16. DATTEREN FORTSAT

Jeg kaldte dem mor 1 og mor 2, og så havde jeg to mødre. Sådan var det bare.

Min biologiske mor døde af en overdosis. Jeg var cirka 10 eller 11 år. Jeg havde altid så svært ved at falde i søvn om aftenen, og så lå jeg tit inde på mit værelse og snakkede med mine bamser. Jeg kan godt huske den aften min plejefamilie fik besøg af politiet. Jeg vidste med det samme, at det var noget med min mor. Vi havde sådan en lang gang. Så jeg stillede mig hen til døren og lyttede, og så kunne jeg godt høre, at det var det, som var sket. Så løb jeg tilbage ind i min seng og græd helt vildt og var super ked af det. Men min plejemor havde heldigvis opdaget, at jeg havde lyttet, og hun kom ned til mig.

Det var næsten som om, at jeg havde en følelse af, at jeg havde forventet det skulle ske. At hun ville dø.

For mine plejeforældre, var min biologiske mor en slags datter for dem. De hjalp hende rigtig meget og havde en rigtig god relation til hende.

Det var også dem, der skulle identificere hende, da hun blev fundet. Hun havde lagt i et par dage og så ikke særlig ... menneskelig ud.

Det blev min plejefar helt syg af, og han begyndte at drikke. Og så endte det bare med, at han ikke kunne holde til det længere. Han tog sit eget liv. Det er femten år siden i går.

Det var cirka et år efter min biologiske mor døde. Og ikke lang tid efter døde en anden bror jeg havde, også af en overdosis. Og jeg kan huske, at jeg tænkte; hvem bliver den næste? De faldt som fluer.

Jeg blev gift i sommers, og bare det med, at min plejefar ikke var med til det. At han ikke har set sine børnebørn eller mødt min mand.

Heldigvis har jeg også min mor, som bor tæt på, og hun er en stor del af vores liv. Og børnenes.

Det er vel også bare med at være taknemmelig for det man har.

17. FORMANDEN FORTSAT

Min kone har fået konstateret Alzheimers. Det er en træls sygdom.

Sådan en dag som i dag, sover hun til elleve - halv elleve, og så kommer hun i bad og tøjet. Og spiser hun lidt, og så ligger hun på sofaen og sover lidt.

Nogle siger, kan du ikke få hende på aflastning, så du får nogle timer selv også, men jeg har sgu timer nok for mig selv. Det er meget ensomt indimellem. Der kører alt for mange tanker op i ens hoved.

Jeg ved godt, det er vanskeligt hvordan folk de skal tolke det, men jeg har savnet utrolig meget at der var nogen der spurgte mig:

”Hvordan har du det?”

I stedet for at spørge, hvordan har min kone det? Hun har det sgu godt, som hun har det. Men jeg ved godt, det er vanskeligt. Hvad skal man sige til de pårørende? Der er kun en af mine svigersønner, der for et år siden spurgte, hvordan jeg havde det. Og når min bror og svoger ringer, de spørger heller aldrig om noget. De spørger ikke ind.

Men vi får dagene til at hænge sammen.

Det skal det jo.

Hænge sammen.

18. RUNDTUREN

MOREN

Her bor jeg så.

Derude er køkkenet. Jeg kan godt lide at strikke.

Fører gruppen ind i soveværelset:

Her er soveværelset. Når jeg går i seng, så lukker jeg vinduet en lille smule op, og så kan min kat Afrodite ligge der på sit tæppe og kigge ud på byen. Over på stedet hvor biblioteket engang lå.

Viser badeværelset frem:

Og her er toilettet. Det er for mig et lokum. Men i gamle dage, jeg siger dig, det var meget bedre. Før renovationen. Jeg kan ikke tillade mig at sige at jeg er utilfreds, men jeg var glad for det gamle.

Viser billederne på væggen:

Her er mine børn. Det er Palle.

Viser kontoret frem, om bøgerne:

Jeg har læst dem alle sammen. Og jeg har stadig flere bøger nede i kælderen.

19. MOREN

MOREN

Og dem inde ved siden af; hun har tre børn. Og den ældste dreng derinde, han er konfirmeret, og han spiller klaver, og når du hører ham spille, også klokken halv ti om aftenen – jeg kunne godt have sagt fuck... ved du hvad? Han kan spille klassisk musik! Jeg kan selv spille klaver, men det han kan som 14årig, tak skal du have! Hvis han ikke kommer ind for musik et sted, så forstår jeg det ikke. Det er altså en dejlig familie.

Og inden for de første 5 år, efter jeg flyttede hertil, da boede et ægtepar nedenunder mig. Og der var den her mand, som virkelig var en fulderik og en skiderik. Det var hun også lidt selv. Men han havde en løs hånd. Så tager han, inde fra stuen, og kyler babyen gennem gangen og ud i badekarret. Barnet er invalid i dag. Og så blev barnet også taget fra dem. Men hende der bor under mig nu, hun er alene. Jeg tror, hun arbejder ude på plejehjemmet.

Og længere hernede bor én, jeg tror, hun er inder. Hun er enke. Hendes mand døde inde i Herning i en ulykke. Hende hører vi aldrig.

Ovenpå mig, bor der sommetider tre unge mennesker. Det er en femværelses. Det er studerende, men de larmer ikke.

Og så bor der en kvinde overfor og nedenunder, der også bor alene. Hun har en dreng, og hvis der er noget teknisk jeg ikke kan finde ud af, så går jeg bare over og banker på, og så er det lavet sådan her – *knipser*.

20. EN VERDEN HINSIDES

MOREN

I gamle dage – før renovationen - var altanen et andet sted, og så var der en altandør.

Og da min søn dør, da blev jeg rørt ved, og jeg blev vækket ved at jeg blev skubbet, og jeg kunne høre en stemme sige: ”Stå op.” Jeg er også blevet vækket ved, at jeg bliver overbegloet. Nogle gange er det så meget, at katten kan rejse sig op og følge det. Hun kan godt mærke det.

Og når Palle kom igennem, så kunne jeg høre altandøren blive lukket op, og så vidste jeg, okay, der kom Palle.

Og så kunne vi – det lyder måske lidt skørt – men vi kunne snakke sammen. Jeg kan ikke gøre rede for det, og jeg kan ikke huske hvad der blev sagt, men det skal man heller ikke.

Når det kommer, så ved jeg, at der er noget jeg skal være opmærksom på; at det er Palle der prøver at fortælle mig noget.

Og det billede jeg havde fået af ham, Jeg hang det ude i forgangen, så det også var det første jeg så når jeg kom hjem. Og så var der engang, hvor jeg stod op og lavede mig en kop kaffe, og så gik jeg ind i stuen. Der var billedet blevet taget ned ad sømmet og stod på fodlisten. Det kan ikke lade sig gøre. Så tænkte jeg, hvad er så budskabet?

Jeg kan stadigvæk godt mærke ham. Han kommer med beskeder. Han kommer for at hjælpe mig. Han vejleder mig. Jeg søger ikke, jeg lytter.

Og når en person dør, så lukker vi vinduet op. Så lukker du døden ud, og så bliver du hentet af Kristus, eller jeg kalder det for livsenergi. Og du bliver båret ud af den. Vi bliver hentet af nogle vi kender fra den anden side, og så svæver vi, altså, vi flyver ikke, man bliver løftet – båret ud – og så kommer man ud på en grøn mark, og det går langsomt, men lige så stille opad. Og når man har været over den grønne mark, så lukker man for sin hjerteenergi, for den er grøn. Så kan du ikke huske mere. Alle minder og følelser lægger du bag dig.

Så kommer du til færgemanden. Det er vand. Det er bevægeligheden. Det er blå. Derfor er det godt, når nogle dør, at man ligger en blomst eller noget andet til den døde. Som betaling til færgemanden.

Dengang Palle han døde, da (jeg fik jo en meget flot ring af hans far, en guldring; om jeg har fortrudt jeg gav ham den med, det ved jeg ikke) nåh, men den lagde jeg ned til ham. Og når færgemanden er kommet over på den anden side, så har du fundet frem.

Så går det lidt mere stejlt op. Du kan ikke føle, du kan ikke tale, du er fri. Og så kommer du til Kristus trappen, det er de sidste skridt, men du skridter ikke, du bliver løftet.

Og så kommer man ind i det man kalder for himmeriget. Og så bliver man modtaget, af... jeg kunne ønske det var min mor og far, men det har man ikke selv nogen indflydelse på. Man bliver modtaget af nogen fra sit tidligere liv.

Og til sidst bliver man et åndevæsen. Man kigger ned og ser en dreng og en pige lave det sjove, og tænker, der skal jeg ned. Dem skal jeg lære.

Det er børn der lærer os, og det er os der sætter grænser. Det er børnene der lærer os.

Så bliver man genfødt.

Jeg ved ikke, hvem der henter mig når vinduet bliver åbnet. Jeg havde et meget nært forhold til min mormor... men hvem ønsker jeg at blive hentet af...? Måske min søn. Der er meget vi ikke nået at få snakket igennem.

7. GRUPPE RUTE AFSLUTTES

7. GRUPPE ankommer til multihusets sal med de fyldte termokander.

Her samles alle grupperne, og snart oplever de alle de afsluttende fortællinger i fællesskab.

Sidste del starter på side 200.

8. RUTE

OVERSKRIFT

”SAMHØRIGHED”

* følelse eller tilstand af nært fællesskab mellem to eller flere personer eller parter

1. SPORTSPLADSEN

Jeg har boet her i 31 år.

Mit barnebarn har spillet fodbold på sportspladsen. Alle nationaliteter spiller der, og engang kom han hjem, og havde haft en dejlig oplevelse. Han var blevet trænet af en iransk mand, som havde været fodboldtræner i sit hjemland.

På fodboldbanen kan alle nationaliteter bare enes.

2. LANDSBYEN

Mit barnebarn kommer ofte og besøger mig.

Jeg har sagt ham, at hver lejlighed er et sæt øjne, der ser alt hvad han laver, når han løber og leger i området.

Der skal jo en landsby til at opdrage børn, og Brændgårdsparken er på mange måder ligesom en landsby.

3. EN BLANDET POSE

Her er en del blandet nationaliteter. Det startede med tyrkere, så havde vi en hel del vietnameser og så nu er der jo somaliere, men altså de er stille og rolige og laver aldrig ballade.

Vi har også nogle i vores opgang; de er så søde og rare. Og der kommer flere og flere af de mørke til beboermøder, og som deltager i de ting der foregår. Det kneb det med i begyndelsen.

Man kan se det på legepladsen. Alle lejer jo sammen, uanset hvad hudfarve de har. Hvis voksne også bare kunne være sådan.

4. MOREN

Vores yngste. Palle. Kom ud og sejlede i 2 år. Ud i verden. Han ville ikke fotograferes, og han ville heller ikke klippes. Men så fik jeg alligevel et billede af ham, da han kom hjem fra Paraguay.

Det billede hænger i min lejlighed så det er noget af det første jeg ser når jeg kommer hjem.

Jeg vågnede ved to tiden natten til mandag, og jeg kunne mærke Palle. Der var noget, der ikke var som det skulle være. Jeg ringede til ham, men jeg kunne ikke få fat i ham.

Og så går jeg på arbejde om mandagen. Og senere da jeg ser min datter, spørger hun, hvor jeg har været henne, og jeg siger: ”Hvad mener du, jeg har da været på arbejde, det er da mandag.”

Og så siger hun: ”Mor, du skal lige komme med ind.” så siger hun. ”Palle, han er død, mor.”

”Nej, nu må du fandeme holde.”

Det er 15 år siden. Han blev 21 år.

Han var på en cafe, i midtbyen af Aarhus, inden han skulle hjem. Så da de lukker cafeen om aftenen, kan de ikke forstå, at de ikke kan komme ind på det ene toilet. Der er fire toiletter, og det var en mærkelig måde det var lukket på. Udefra. Og da ligger han ind over... håndvasken. Der er altså én der har stukket i ham.

Det er først for syv år siden, at jeg selv begyndte at gå på kirkegården, men jeg er ikke glad ved det. Men jeg erkender det nu. Det har jeg godt nok ikke gjort før. Men jeg forstår det ikke. Jeg tror heller aldrig jeg kommer til det. Det er noget andet når det er sin ven, kone eller familiemedlem, min mor, mormor eller morfar, far, men et barn... det er...

Men jeg kom videre. Livet skal videre.

5. TAXACHAUFFØREN

Jeg er 54 år, og jeg har kørt taxa i Herning i 32 år. Min far var taxachauffør i 50 år. Og dengang jeg startede med at køre taxa, da sagde min far til mig:

”Hvis du betragter alle de andre som nogle idioter, så kan det ikke gå galt for dig.”

Jeg tror, det er 25 år siden. Der var en taxachauffør der blevet stukket ihjel i Esbjerg. Det blev der snakket meget om. Så kom der en ung mand, på Herning Banegård, som hopper ind på mit bagsæde. Det er unormalt at en ung mand hopper ind på bagsædet. Særligt de helt unge hopper altid ind på forsædet. Det er kun nogle ældre der sætter sig ind på bagsædet. Men det gjorde han. Og jeg tænkte, der er et eller andet galt. Men der hvor jeg blev rigtig opmærksom, var fordi han sætter sig midt i. Inde i midten. Han skulle til Gjellerup, og da vi kommer ud forbi Herning Centeret, så bruger jeg jo mit bakspejl, og så ser jeg, at han sidder med en kniv. Sådan op i øjenhøjde. Sådan en savtakket kniv som han renser negle med. Så får vi øjenkontakt, og så spørger han, om jeg vidste, hvad man kunne bruge sådan en til?

”Den kan du bruge til at skære franskbrød med.”

Et eller andet skulle man jo svare, og så siger han: ”Ja, og så kan jeg skære i din hals.”

Hvordan jeg kom derud, til Gjellerup, det husker jeg egentlig ikke. Jeg lukker ned. Går i sort. Men da vi holder derude på adressen, så smider han kniven og nogle penge og slutter af med at sige:

”Kan du have en god aften.”

Jeg tænkte: ”Sådan en idiot. Du skulle have haft nogle tæsk.”

Lang tid bagefter samlede jeg ikke mænd op om natten. Jeg samlede kun pigerne op.

6. FORSTÅELEN

Det er for det meste rart at bo her. Men her bor også mange mærkelige mennesker. Der bor også en psykisk syg kvinde. Hun kan godt finde på at råbe efter os børn. Skældsord. Hun har engang råbt kælling efter mig.

Men jeg har snakket med min mor om hende. Det er jo synd for hende. Hun er jo psykisk syg.

7. RYGERNE

Min nabo ryger, og min overbo ryger, og nogle gange når min altandør står åben, så kommer der sådan til at lugte.

Men de må jo gerne ryge. Man kan ikke gøre så meget.

8. TAMILERE

Jeg har boet under en elefant. De larmede meget. De var tamiler.

De havde to børn. Når de rendte rundt... for satan... og de fik jo ikke at vide, at de ikke måtte... det var hver dag.

Nu bor jeg i en rolig opgang. Jeg bor i stuen.

9. RAMADANEN

Der var en sommer, hvor jeg sad ude på altanen, hvor der bare var gang i en stor gryde nede på stueetagen. Og det duftede jo bare helt vildt. Og så tænker jeg selvfølgelig på Bangladesh og Indien, og de steder jeg har rejst. Det lugtede af krydderier. Så lå der jo et får nede i gryden, med benene strittende op. De skulle have en stor fest.

Jeg tror, det var ramadanen der sluttede der.

10. DATTEREN

DATTEREN

Førhen boede jeg sammen med min veninde. Vi boede i en lille lejlighed, men alligevel havde vi et helt rum, som bare var til sko. Stiletter. Og vi aftalte, at vi skulle holde sammen. Vi skulle ikke have kærester. Mænd skulle bare være nogen vi hyggede os med, og nu skulle vi bare leve livet, men så mødte jeg min mand til en fest. Så ødelagde han min plan. Han var en helt anderledes type end hvad jeg ellers gik efter. Vi har udviklet os meget sammen, også selvom vi er sindssygt forskellige. Jeg er meget impulsiv og spontan, og han er meget planlægger og har orden i tingene.

Vi har boet her i 2 år. Og det har været godt at bo her. Om sommeren, så leger børnene bare ude på legepladsen. Så kan man sidde sig herude på et tæppe, og de leger bare sammen på kryds og tværs, både dem der er født i Danmark, og dem der ikke er. Det betyder jo ikke noget for børn.

Nogle gange kan der godt være meget larm udenfor. Nogle børn kommer ekstremt sent i seng og leger ude på legepladsen til meget sent, om sommeren. Der kan man godt nogle gange få lyst til at råbe: ”Gå nu i seng, børn!”

Men det kan jeg ikke få mig selv til. Jeg gider heller ikke være hende der den sure, der bor deroppe.

11. NÆRHEDEDEN

DATTEREN

Det er også specielt at bo så tæt på så mange mennesker.

Der bliver meget varmt i lejligheden om sommeren, men vi har altid skygge på vores altan. Det er lidt irriterende, for hvis man gerne vil solbade, så er man nødt til at lægge sig ned på græsset, hvor man bare er til skue for alle. Så ligger man der; mon ikke der er nogen der glør.

Men jeg er ellers lidt ligeglad med sådan noget. Det kan godt være at nogen ser at man skifter tøj eller sådan noget, men det er jeg ligeglad med. Selv hvis de gjorde ville de jo ikke komme over og sige: ”Jeg har set dig nøgen.”

Det holder folk jo for sig selv. Jeg gider ikke tænke over det, så kan de få det med. Pyt med det. Jeg ligger jo ikke mærke til hvad de laver, så de gør andre nok heller ikke.

Det ville nok være værre hvis vi boede allernederst, der går jo tit folk forbi. Jeg kan godt lide at bo oppe på 2. sal. Der kigger folk ikke op. Der er det jo lidt mere privat, synes jeg.

Men man hører meget i lejligheden. Her er rimeligt lyt. Jeg er glad for vi bor øverst. Og nogle gange når vi står op i weekenden, så siger vi til de små: ”Ej, du skal ikke trampe lige nu eller køre med dit legetog.” Jeg tror, vi tager meget hensyn til hinanden. Man kan godt høre når børnene nedenunder laver ballade, og når forældrene bliver sure. Jeg tænker lidt over nogle gange om nogen kan høre mig, men jeg bliver slet ikke lige så sur som hende nedenunder. Jeg er heller ikke typen der bliver meget skrap. Jeg skal virkelig være træt, hvis jeg skal hidse mig op.

12. TINGENE

DATTEREN

Jeg har en kandidat i pædagogisk sociologi og er uddannet pædagog. Lige nu arbejder jeg som skolepædagog i Silkeborg.

Men jeg bliver meget draget af de der børn, som har det virkelig svært. Dem har jeg lyst til at arbejde med. ”Det skal nok gå” - ”Lad mig lige tage dig med hjem” Sådan kan jeg godt få det nogle gange.

Jeg tror, det er fordi, jeg selv havde sådan lidt en svær barndom.

Jeg har ikke gemt mange ting fra min barndom og fra før. Jeg har min plejefars vielsesring. Hvis den blev væk, så ville jeg blive ked af det. Jeg har også noget fra min biologiske mor, men den ligger nede i kælderen. Jeg har fået sådan en virkelig klam statue af en klovn. Jeg kan ikke klare det der klovne-noget. Den ligger i en kasse nede i kælderen. Jeg vil ikke have den frem! Og jeg har billeder, fotoalbum, fra dengang jeg var lille. Sådan et helt gammeldags fotoalbum, som man kan bladre i.

I lang tid havde jeg svært ved at åbne op og lade nogen komme for tæt på. Nok fordi jeg var bange for at blive svigtet. Så jeg slog altid op med min kærester, også over små grunde. Men så mødte jeg jo så min mand. Ham der ødelagde min plan.

13. HJÆLPSOMHED

Et ægtepar på 1. salen i min opgang, tilbød at køre for mig, da min bil var skrottet.

Den hjælpsomhed har jeg aldrig oplevet før.

Sådan er der her i Brændgårdsparken.

14. INDSAMLINGEN

Efter vores bryllupsdag havde alle i opgangen samlet et symbolsk beløb ind og lagt det i postkassen sammen med en lykønskning.

15. FAMILIE

Jeg kommer fra Mogadishu i Somalia.

Jeg fik engang et helt smykke sæt af min mand, da vi blev gift i Mogadishu i 1988.

Vi holder bryllup på en anden måde end i Danmark. Det varer 7 dage. Vi spiser mange forskellige retter. Og mandens familie betaler penge til pigens familie; en medgift. Det betyder meget når piger bliver gift. Det er en stor begivenhed.

I Somalia lever man enten som høj status eller lav status. Vi havde høj status. Vi var velhavende. Vi havde tjenestefolk. Og så kom borgerkrigen. Min familie blev spredt ud i hele Europa, og pludselig sad jeg i et rækkehus i Tarm. Og der var kulde og sne. Det var det værste.

Vi kom til Brændgårdsparken i 2013. Og vi kommer i en forening for muslimer her i Herning. Det havde de ikke i Tarm. Vi mødes hver lørdag.

Vi er tre veninder, der kender hinanden, som bor her i Brændgårdsparken. Vi er meget tætte. Vi laver mange ting sammen.

Jeg følte mig meget ensom da jeg kom til Danmark, men det gør jeg ikke mere. Jeg har ny familie her.

16. MOREN FORTSAT

Jeg kan stadigvæk godt mærke Palle engang imellem.

Når en person dør, så lukker vi vinduet op. Så lukker du døden ud.

Vi bliver hentet af nogle vi kender fra den anden side, og så svæver vi, altså, vi flyver ikke, man bliver løftet – båret ud – og så kommer man ud på en grøn mark, og det går langsomt, men lige så stille opad. Og når man har været over den grønne mark, så lukker man for sin hjerteenergi, for den er grøn. Så kan du ikke huske mere. Alle minder og følelser ligger du bag dig.

Så kommer du til færgemanden. Det er vand. Det er bevægeligheden. Det er blå. Derfor er det godt, når nogle dør, at man ligger en blomst eller noget andet til den døde. Som betaling til færgemanden. Og når færgemanden er kommet over på den anden side, så har du fundet frem. Så går det lidt mere stejlt op. Du kan ikke føle, du kan ikke tale, du er fri.

Og så kommer du til Kristus trappen, det er de sidste skridt, men du skridter ikke, du bliver løftet.

Og så kommer man ind i det man kalder for himmeriget. Og så bliver man modtaget af nogen fra sit tidligere liv.

Og til sidst bliver man et åndevæsen. Man kigger ned og ser en dreng og en pige lave det sjove, og tænker, der skal jeg ned. Dem skal jeg lære.

Så bliver man genfødt.

Det er børn der lærer os, og det er os der sætter grænser. Det er børnene der lærer os.

Jeg ved ikke, hvem der henter mig når vinduet bliver åbnet. Jeg havde et meget nært forhold til min mormor... men hvem ønsker jeg at blive hentet af...? Måske min søn. Der er meget vi ikke nået at få snakket igennem.

17. TAXACHAUFFØREN FORTSAT

”Hvis du betragter alle de andre som nogle idioter, så kan det ikke gå galt for dig.”

Jeg kan huske, jeg var hjemme en eftermiddag hvor viceværten skulle komme og lave noget. Og så kunne vi bare høre en kvinde skribe. Jeg sagde til viceværten, det har nok stået på et kvarter, det kan ikke blive ved. Nu ringer vi til politiet. Men de havde så ikke lige tid til at komme. Så sagde jeg, prøv lige at hør her, jeg er fandeme bange for at han slår hende ihjel, jo. Og så kom der jo så et ordentligt hvin der, og så siger ham betjenten: ”Var det det jeg kunne høre i telefonen?”

så sagde jeg: ”Ja, det er det.”

Og så sagde han: ”Der er en patruljevogn på vej”

Der gik to minutter, og så kom de. Og så kommer ham der ffolset ned og hilser pænt på. Så sagde jeg: ”Er det dig der banker konen?”

Så sagde han: ”Nej, det kunne han aldrig finde på.”

Så sagde jeg: ”Jeg tror fandeme du er en løgnhals, du er.”

Og så gik han. Så gik der noget tid, og så var der ballade igen, og så fik de ham. Man skal sgu ikke rende og slå på hinanden. Sådan er det.

Ellers er der sgu meget roligt.

Jeg har boet her siden 1. april 2016. Og nu har jeg så mødt Tina. Hun kommer fra Viborg. Vi bor sammen nu.

Men vi er blevet taget godt imod her. Det er også fordi vi selv er åbne. Hvis du bare lukker alle døre og vinduer, så får du jo ingen kontakt. Du er nødt til at have et åbent sind. Og det er dejligt, at der er nogle arrangementer her. Det er jo også med til at skabe lidt sammenhold. Men jeg synes, det er lidt synd, at vi ikke laver mere med dem med anden etnisk baggrund end dansk. Man kunne for eksempel skiftes til at stå for fællesspisning, og servere sin mad for hinanden. Så kunne man måske også bedre forstå hinanden og hinandens kulturer.

Det kan godt være at alle andre er nogle idioter ude i trafikken, men når vi alle kommer ud af tøjet, så er vi sgu alle ens.

18. MOR 1 og MOR 2

DATTEREN

Jeg er oprindeligt fra Nordjylland. Oppe omkring Blokhuse og Faarup Sommerland. Hvor jeg har boet i plejefamilie lige siden jeg blev født, fordi mine forældre var ude i noget stofmisbrug. Mine to ældre søskende var også i plejefamilien. Vi havde alle tre samme mor.

Min biologiske far døde da jeg var helt lille, så ham har jeg faktisk aldrig kendt. Det var et biluheld, men der var lidt uvished om det var med vilje eller ej.

Min mor kom på besøg nogle gange hos plejefamilien. Hun var sindssyg god til at lege. Og når hun kom, blev vi altid forkælet helt vildt, og så måtte vi købe alt det slik vi ville have, og så gik vi tilbage og byggede huler. Hun var altid meget fin. Det tænker man ikke om sådan en der har et misbrug, men hun havde altid stiletter på, også når hun gik rundt inde i de buske, hvor vi lavede huler. Det var så sjovt.

Jeg kaldte dem mor 1 og mor 2, og så havde jeg to mødre. Sådan var det bare. Jeg tror, når min biologiske mor var der, så var hun mor 1, og så var den anden mor 2.

Vi havde en aftale om, at hun skulle komme hver onsdag på besøg. Onsdag var sådan hellig. Der havde jeg ikke legekammerater på besøg. Men det var sjældent hun rent faktisk dukkede op. Så der sad vi tit, mig og min søster, og ventede på, at hun skulle komme, men så nåede hun ikke lige bussen, og så var der det ene og det andet.

Men når hun så endelig kom...

19. DØDEN

DATTEREN

Min biologiske mor døde af en overdosis. Jeg var cirka 10 eller 11 år. Jeg havde altid så svært ved at falde i søvn om aftenen, og så lå jeg tit inde på mit værelse og snakkede med mine bamser. Jeg kan godt huske den aften min plejefamilie fik besøg af politiet. Jeg vidste med det samme, at det var noget med min mor. Vi havde sådan en lang gang. Så jeg stillede mig hen til døren og lyttede, og så kunne jeg godt høre, at det var det, som var sket. Så løb jeg tilbage ind i min seng og græd helt vildt og var super ked af det. Men min plejemor havde heldigvis opdaget, at jeg havde lyttet, og hun kom ned til mig.

Det var næsten som om, at jeg havde en følelse af, at jeg havde forventet det skulle ske. At hun ville dø.

For mine plejeforældre, var min biologiske mor en slags datter for dem. De hjalp hende rigtig meget og havde en rigtig god relation til hende.

Det var også dem, der skulle identificere hende, da hun blev fundet. Hun havde lagt i et par dage og så ikke særlig ... menneskelig ud.

Det blev min plejefar helt syg af, og han begyndte at drikke. Han har aldrig været voldelig eller noget som helst, men der var nogen der lagde mærke til at han begyndte at drikke. Og vi boede i sådan en meget lille by, så begyndte der at gå en masse rygter; at han var voldelig mod os – hans plejedøtre - og misbrug og alt muligt. Men det passede jo overhovedet ikke nogen af tingene, og så endte det bare med, at han ikke kunne holde til det længere. Han tog sit eget liv. Det er femten år siden i går.

Det var cirka et år efter min biologiske mor døde. Og ikke lang tid efter døde en anden bror jeg havde, også af en overdosis. Og jeg kan huske, at jeg tænkte; hvem bliver den næste? De faldt som fluer.

20. DET MAN HAR

DATTEREN

Jeg blev gift i sommers, og bare det med, at min plejefar ikke var med til det. At han ikke har set sine børnebørn eller mødt min mand.

Heldigvis har jeg også min mor, som bor tæt på, og hun er en stor del af vores liv. Og børnenes.

Det er vel også bare med at være taknemmelig for det man har.

Og jeg har søskende, og de har børn, og vi har børn overalt i vores familie og liv og glade dage.

Og i dag er jeg kommet over den der: "Hvem bliver den næste?"

8. GRUPPE RUTE AFSLUTTES

8. GGRUPPE går ind i multihusets sal med maden.

Her samles alle grupperne, og snart oplever de alle de afsluttende fortællinger i fællesskab.

Sidste del starter på side 200.

RUTERNE SLUTTER

Alle grupperne er samlet i multihusets sal.

Nu er der dækket op og gjort klar til fællesmiddag.

De fire SKUESPILLERE kommer ind i salen og placerer sig igen i midten af rummet.

Her oplever alle de samme fortællinger:

J.U.L

SKUESPILLER

Når du ser Brændgårdsparkens bygninger oppe fra luften, så staver de J – U – L; jul.

Det er blevet diskuteret mange gange, hvorfor vores bygninger staver JUL set oppefra.

Dengang jeg var formand, der fik jeg en forklaring. Altså, jeg talte med arkitekten bag området, og han sagde, at det var sgu da først var da han havde tegnet det, at han opdagede:

”Der står sgu da JUL ovenfra!”

Det er altså ren og skær tilfældighed.

NÆRHEDEN**SKUESPILLER**

Det er specielt at bo så tæt på så mange mennesker.

Det kan godt være at nogen ser at man skifter tøj eller sådan noget, men det er jeg ligeglad med. Selv hvis de gjorde ville de jo ikke komme over og sige: ”Jeg har set dig nøgen.”

Det holder folk jo for sig selv. Jeg gider ikke tænke over det, så kan de få det med. Pyt med det. Jeg ligger jo ikke mærke til hvad de laver, så det gør andre nok heller ikke.

UNDER TØJET

SKUESPILLER

Vi er blevet taget godt imod her. Det er også fordi vi selv er åbne. Hvis du bare lukker alle døre og vinduer, så får du jo ingen kontakt. Du er nødt til at have et åbent sind. Og det er dejligt, at der er nogle arrangementer her. Det er jo også med til at skabe lidt sammenhold. Men jeg synes, det er lidt synd, at vi ikke laver mere med dem med anden etnisk baggrund end dansk. Man kunne for eksempel skiftes til at stå for fællesspisning og servere sin mad for hinanden. Så kunne man måske også bedre forstå hinanden og hinandens kulturer.

Det kan godt være at alle andre er nogle idioter ude i trafikken, men når vi alle kommer ud af tøjet, så er vi sgu alle ens.

TREENIGHEDEN

SKUESPILLER

Jeg har boet her i 31 år.

Jeg er healer. Blandt andet. Healingsmassage.

Den jeg har lært, er der ikke ret mange i Danmark der kan. Det er lys-healing. Personen ligger ned. Og så skal man have en fælles energi. Den der ligger ned, og mig der står op. Alt er jo delt i tre: mig, patienten og lyset. Det der gør healingen anderledes for mig, er at den der ligger dernede – det her er meget væsentligt – den som ligger ned, ser selv tingene.

Jeg giver energi til dem, og det bliver løst i fællesskab. I en treenighed.

Mig, patienten og lyset.

SOLNEDGANGEN**SKUESPILLER**

Jeg siger det bare; her i Brændgårdsparken er der den mest fantastiske solnedgang.

Jeg bor på 2. sal, og selvom jeg ikke kan se solen gå ned, så kan jeg jo se det igennem alle lejlighederne.

Det røde lys der skinner igennem dem.

Rejser igennem dem.

Fra lejlighed til lejlighed.

(det er jo helt fantastisk)

EPILOG**SKUESPILLER**

Det I har oplevet i dag, var virkelige fortællinger fra Brændgårdsparken.

SKUESPILLER

Som de er blevet fortalt til os.

SKUESPILLER

I har set glimt af liv.

SKUESPILLER

Glimt af mennesker.

SKUESPILLER

For det er vigtigt, at vi ser hinanden.

SKUESPILLER

Det er i mørket at mennesker bliver til monstre.

SKUESPILLER

Så lad os tænde lyset.

SKUESPILLER

Og tale sammen.

SKUESPILLER

Og lytte.

SKUESPILLER

Og nu er der serveret.

SKUESPILLER

Velbekomme.

SKUESPILLERNE bukker og byder alle tilskuerne til bords og til spisning.

Fællesspisningen begynder.

SLUT